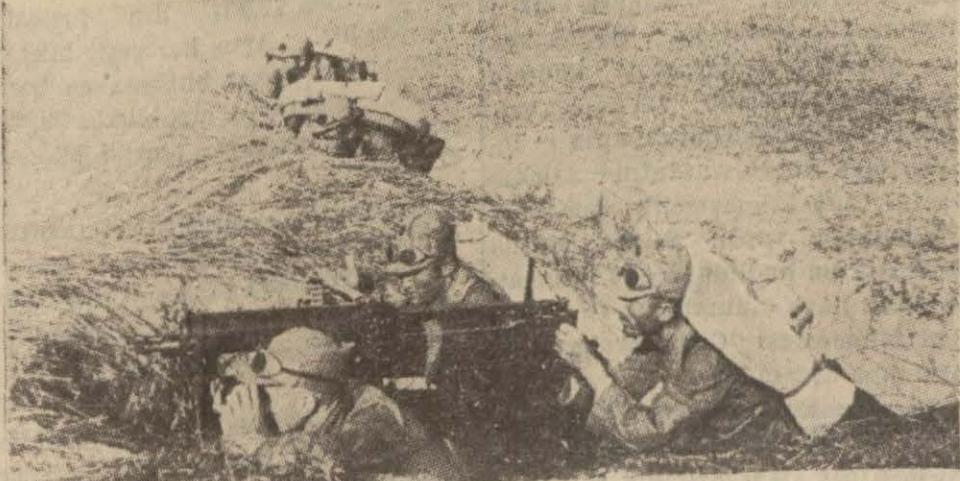

Hatay Meclisi 2 eylül cuma günü merasimle açılıyor

2 eylül Hatayın millî bayram günü
olarak her sene kutlanacak

Başvekil Dahiliye Vekili
Doğuya gitti
üçüncü ordu manevraları dün
şafakla beraber başladı

Manevraya iştirak eden askerlerimiz Yazısı 4 tinci

Karar resmen ilân edildi

Antakya 24 "A.A." — Hatay meclisinin 2 Eylül 1938 cuma günü öğleden sonra saat 14,30 da açılması kararlaştırılmış ve bu karar resmen ilân edilmiştir. İlk içtima için hususî davetiyeler çıkarılmaktadır.

Kabine, meclisin açılmasından ve devlet reisinin seçilmesinden sonra teşekkül edecektir.

Her vekâlet için hükümet konağında bir oda tahsis edilmiştir.

Meclisin açılacağı 2 Eylül, Hatayda milli bayram sayılacak ve her sene kutlanacaktır.

Türkiye iş bankası yarın 14 yaşını do'duruyor

İş Bankası Ankara Merkez binası

(Yazısı 7 inci sayfamızda)

İktisat ve adliye vekilleri şehrimizde B. Şakir Kesebirin riyasetinde bugün iktisadî toplantı yapılıyor

İktisat ve Adliye Vekilleri karşılayanlar arasında...

Dün saat 16 da limanımıza gelen İzmir vapur ile, İzmir fuarının açılma töreninde hazır bulunmak üzere gitmiş olan Adliye Vekilimiz B. Şükrü Saracoğlu, ve İktisat Vekili B. Şakir

Kesebir şehrimize gelmişlerdir. Vekilleri rıhtımında, İstanbul müddei umumi B. Hikmet Onat, adliye, Denizbank erkânı, sanayi umum müdürü (Sonu: Sa. 4. Sü. 5.)

Dün geceki güreşlerde 4 - 5 galip geldik Çoban, Macarın sırtını beş dakikada yere getirdi

(Yazısı 6 ncı sayfamızda)

Günlerin peşinden:

Kadıköyün imarı!

Bugünlerde Kadıköy iskelesinden çıkıp da biraz ötedeki belediye binasına doğru gidenler bu binanın arkasında yeni bir inşaat faaliyeti ile karşılaşılıyorlar. Ri vayete göre burada belediye binasının arkasında yeni bir maliye binası yapılacakmış...

Kadıköy gibi İstanbulun imara muhtaç olan bir semtinde yeni bina, yeni inşaat tabii herkesin hoşuna gidecek bir şeydir. Fakat bir şartla: Bugün yapılan binalar yarınki imar plânı ile bir tezat teşkil etmemelidir. Hal buki esasen senelerce evvel Kadıköy iskelesinin karşısında arkada ki eski yalıların cephe hattına karşı eğri bir istikamette yapıldığı için âdeta meydana ortasında bir diken gibi göze çarpan Kadıköy belediye binasının bu defa arkasına yapılmak istenilen maliye binası na da daha çarpışık bir vaziyet verildiği görülüyor. Onun için bu manzara karşısında herkesin hatırı na:

— Acaba İstanbulun imar plânı ile meşgul olan şehir mimarı Prost bu yeni resmi inşaatın plânını gördü mü?

Sual geliyor. Mimar Prost henüz Kadıköy cihetine ait tetkiklerini bitirmediği için buna mad deten imkân yoktur. Fakat gözönünde birkaç gündenberi bir inşaat faaliyeti devam etmekte bulunduğuna göre, burada bir bina kargaşalığı yapmak müsaadesinin ne rededildiği de anlamak mümkün değil.

Macarista meselesi

Amiral Horti'nin Berlin ziyareti Fransızlara göre şu suretle hülâsa olunabilir; Hitler Macar Kralı Nâibine:

— Bizimle beraber geliniz...
Demiş; Horti de Hitler'e:
— Bu olabilir. Yalnız siz bize gelmeyiniz..."

Diye cevap vermiştir. Anşludan sonra Almanya ile Macaristanın karşılıklı münasebetleri gözönüne getirilir ise hükmolunabilir ki bu tahmin boş bir tahmin değildir.

Eski Avusturya müstakil bir devlet olarak bulunduğu zamanlarda Macaristanın bir tek düşüncesi vardı: Bu da umumî harp neticesinde sırtına yükletilmiş olan ağırlıkları atmaktan ibaretti. Revizyonizm bu memleketi ister istemez Almanya ile dostane münasebet muhafazası hususunda mühim bir âmil oluyordu. Bununla beraber Peşte hükümeti Berlinde ziyade menfaatini Romada görüyordu. Bu suretle hâdiseler Macaristanı itilâf devletlerinden ayrılarak revizyoncu bir siyaset takip eden İtalyanın kucağına attı. Anşlus tehlikesi karşısında olan Avusturya da tabii menfaatini bu istikamette görüyordu. Onun için, Avusturya ile Macaristandan her biri İtalyanın bir koltağını altına sığdırdı. Avusturya ve Macaristanla İtalya arasında siyasi ve iktisadî anlaşmalar imza olundu.

Fakat Anşlus bu vaziyeti birdenbire değiştirdi. Avusturya ortadan kalkınca Almanyanın hudutları gelmiş, doğrudan doğruya Macaristana dayanmıştı. Bu suretle Macaristanın endişesi ikileşmiş oldu: Bir taraftan umumî harbin ağırlıklarını sırtından atmağı düşünen Macaristanın şimdi diğer taraftan kendisini Avusturyanın talihine uğramaktan vazıhgeldi.

Demiryolu Kemaha vardı ilk tren dün sabah büyük tezahüratla girdi

Erzincan, 24 (Hususi) — Bu gün ilk tren Kemaha geldi. Binlerce halk süslenmiş olan treni, coşkun bir tezahüratla karşıladı. Büyük merasim yapıldı. Halk sevinç içindedir.

Ankara, 24 (A.A.) — Demir yolunun Kemah ilçesine varışı ve bu münasebetle yapılan tören münasebetiyle Kemah istasyon memurluğundan Nafia vekâletine şu telgraf gelmiştir:

Yüksek dehası ile Türk milletini medeniyet âleminin en uzaklarına ulaştır

tır. Büyük Önderimiz Atatürkün yüksek irşatları ve sayın Nafia Vekilimiz B. Ali Çetinkayanın büyük enerjisi ile ilerlemekte olan demiryolu ferişyatımız bugün Kemaha vardı ve Erzincan valisinin huzurunda Erzincan ve Kemah vilâyet ve kaza erkânı ve memurları ve civardan gelen halk kütlesinin candan alkışları ve sevinçlerinden doğan gözyaşları arasında ilk trenin bugün saat 10 da Kemah istasyonuna eriştiğini teşhir ederim.

Amiral Horti Berline döndü Macar ekalliyetleri meselesi hallediliyor Stoyadinoviçin otoritesi ile bu ihtilâfın iyi bir neticeye varacağı ümid ediliyor

Budapeşte, 24 (A.A.) — Macar Ajansı bildiriyor:

Geçen senedenberi bir taraftan Macaristan, diğer taraftan Romanya, Yugoslavya ve Çekoslovakya arasında, iyi komşuluk münasebetlerinin inkişafını ihlâl edecek mahiyette bulunan unsurlardan kurtarmak müsterek arzusu ile mülbhem olarak yapılan müzakereler, iptidai mahiyette anlaşmalara varılmasını mümkün kılmıştır. Bu anlaşmalar, yukarıda ismi geçen 3 devlet tarafından Macaristanın silâhlama bahsinde hukuk müsavatının tamması ve Macaristan ile bu devletler arasında karşılıklı olarak her türlü kuvvete müracaatten vazgeçilmesi kayıtlarını ihtiva etmektedir. Bu

Yeni italyan sefiri geldi

Yukarıda İtalyanın yeni Ankara bü

Bir kaç senedenberi İtalyanın Ankara Büyük Elçiliğini yapmakta olan B. Kavlo Galli'nin yerine tayin olunan yeni İtalyan Büyükelçisi B. Di Pe po, dün şehrimize gelmiş, rıhtımda, İtalyan konsoloshanesi ve İtalyan kolonisi tarafından karşılanmıştır.

İngilizlere göre;

Çalışmak

Andre Maurois'dan

Lüzumundan fazla çalışma. Bilhassa fazla gayret sahibi görünme. Yapılması icap eden bir iş varsa bekle ki, bunu sende istesinler. Haddinden ziyade bir te, halük ile ileriye atılmamağa dikkat et.

Bu sözlerime bakıp da bana soracağın şeyi anlıyorum:

— Acaba İngilizler tembel insanlar mıdır?

Asla böyle değil. Fakat İngilizler lüzumundan fazla bir iş hakkında gayret göstermeği insanlık izzeti nefesine uygun görmeyiz.

İngilizlerin adım atışlarına dikkat ediniz: Onların adımları biraz ağır, fakat çok geniştir. İşte İngilizler hayat içinde bu suretle ileriye giderler

İngilizler hayatın talihini zorlamağı sevmeyiz.

Orduda bulunduğumuz zaman İngilizler bana böyle derlerdi:

— Size bir vazife verdikleri zaman asla tereddüt etmeyiniz. Fakat hiç bir vakit kendiniz için bir iş te rica etmeyiniz.

İngilizlerin de bütün insanlar gibi kendilerine göre ambisyonları vardır. Fakat onlar içlerindeki ihtirası gizlemeği pek iyi bilirler.

Kısa haberler

* İtalya bandıralı, 2000 tonluk Kampicorio vapuru evvelki gün Köstenceden İlimanımıza gelirken, Bulgar kara suları da, hilinde ve Burgaz körfezi önünde karaya oturmuştur.

* Cumhuriyet Halk Partisine bağlanmak mevzuu etrafında konuşmak üzere dün de hamamcılar, şoförler, sütçüler ve balıkçılar cemiyetleri fevkalâde olarak umumî heyetlerini toplamışlardır.

* Sümerbank, Malatya bez ve iplik fabrikası dokuma ustası yetiştirmek üzere Almanya gençlerden müteşekkil bir heyet göndermeğe karar vermiştir. Bu gençler, sanat mektepleri mezunları arasından seçilerek önümüzdeki ay başında gönderileceklerdir.

Bir Çek askeri görüşü ile Almanyadan Balkanlara açılan kapı Küçük Antant Devletleri bu kapiyı yarıyariya tutuyorlar

Orta Avrupanın buhranlar atlattığı son günleri müteakip Küçük Antant devletleri toplanmışlar ve vaziyeti müzakere ettikten sonra dağılmışlar. Bu toplantının en mühim kararı olarak, Macaristanın silahlanma hakkı tanındı. Bu suretle, Orta ve Şarki Avrupada birbirinden korkmayan ve artık dost geçinen memleketler, müsterek emniyet ve menfaatlerini korumak için daha sıkı bir surette birleşmiş oluyorlar.

Bu münasebetle Küçük Antant devletlerinin coğrafi, tarihi ve siyasi vaziyetlerini gözden geçirmek faydalı olur. Aşağıdaki yazıyı Çek Albayı Emanuel Moravec "Çekoslovakyanın Garbi Avrupa için askeri ehemmiyeti" adlı kitabından alıyoruz:

Küçük Antant üç devletten müteşekkildir: Çekoslovakya, Yugoslavya, Romanya. Bu antanta dahil üç memleket bir arada 50 milyon nüfusluk ve 700 bin kilometre murab, balık bir kütle teşkil etmektedir. Bu suretle, bu üç devlet grubu, mesaha itibariyle Sovyetler Birliğinden hemen sonra gelmektedir. Ondan sonra üçüncü olarak Fransa, dördüncü olarak da, Avusturyanın ilhakından sonraki genişliği ile Almanya gelir.

Nüfus itibariyle Küçük Antant Avrupada, Sovyetler Birliği ve Almanya'dan sonra üçüncü dereceyi alıyor. Ondan sonra da, sıra ile, İngiltere, Fransa ve İtalya gelmektedir.

Bu üç memleket Tuna havzasında sulhu korumak maksadiyle bir bir, ilk kurdukları zaman her biri iki taraftan tehlikeye maruz bulunuyordu. Hepsinin Macaristanla müsterek bir hududu vardı. Fakat, bundan başka, her üçünün de uzun zaman, danberi Orta Avrupanın Şarki kısmında nüfuzlarını artırmaya çalışan üç devletten biriyle müsterek hududu vardı:

Çekoslovakya Almanyanın, Yugoslavya İtalyanın, Romanya da Rusyanın komşusu idi ve bu komşulukların hiç biri pek de hoş bir vaziyet değildi. Almanya Çekoslovakyanın Almanlar bulunan arazisine, İtalyanlar Yugoslavyanın Dalmaçya sahillerine karşı bazı niyetler besliyor, Rusya Besarabyayı haritalarında kendisine almış gibi gösteriyordu.

Bu Alman - İtalyan - Rus tazyiki Hitler hükümetinden evvel bu üç devletin dünya siyasetinde bir anlaşmaya varmaları ile tezahür etmişti. O zamanlar Çekoslovakya Almanya tarafından en az bir tehlikeye maruz bulunuyordu, çünkü Almanya, Çekoslovakyanın dostu olan

Fransayı gözönünde bulunduruyordu.

Almanya Rusyadan ayrıldığı zaman Küçük Antantın şarkı üzerindeki tazyik ehemmiyetli derecede hafifledi. Fransadan sonra Sovyetler Birliği ile de bir anlaşma imzalayan Çekoslovakya Tunalı komşusu Romanyanın vaziyetini de kuvvetlendirdi.

Nihayet İtalya ile anlaşan Yugoslavya Almanyadan ve Rusyadan çok uzak bulunuyordu. Onun için Almanya, meselâ Türkiye Çekoslovakya için neyse öyle bir şeydi. Avusturya müstakil kaldığı müddetçe Yugoslavya, Küçük Antant devletlerinden, vaziyeti en müsait olanı idi. Komşularının tayiki cihetinden de Çekoslovakya ve Romanyadan daha az bir tazyik altında bulunuyordu.

Fakat Avusturyanın Almanyaya ilhakından sonra, Çekoslovakya ve Romanya üzerindeki tazyik aynı kal, makla beraber, Yugoslavya üzerindeki tazyik fazlalaştı. Bugün Küçük Antantta Almanya ile hududu olan bir devlet değil, iki devlet var. Ondan evvel Çekoslovakyanın — bilnaenaleyh Küçük Antantın — Almanya ile 1500 kilometrelik müsterek bir hududu vardı. Bugün Küçük Antantın bu hududuna 500 kilometre daha ilâve olunmuştur ve bunun 300 kilometresi Çekoslovakya ile Almanya arasındadır.

Bir memleketle müsterek hudutları olan devletlerin müsterek bir siyaset tutmaları lazımdır, çünkü ortada müsterek menfaatler var demektir. Almanya bugün artık Yugoslavya için uzak bir memleket değil, yanbaşındaki bir komşudur.

Müsterek komşuluk aynı zamanda biraz da müsterek sevkülceş vaziyeti demektir. Nitekim Küçük Antant devletlerinden ikisi: Yugoslavya ile Macaristan, Avusturyanın ilhakından sonra, emniyet planlarını esaslı bir surette takviyeye giriştiler. Millî müdafaa planları İtalyada da, Çekoslovakya da biraz yeniden gözden geçirilmiştir.

Rus - Çekoslovak misakından sonra Rus - Romen hududunda da sükkün sürmektedir. Yugoslavya ile İtalya arasındaki anlaşma da Adriyatik üzerinde bir sulh havası yarattı. Çekoslovakyanın bugün artık İtalya ile hiç bir ihtilâfı kalmamıştır ve diyebiliriz ki Küçük Antantın iki tarafı emniyet altındadır: İtalya ve Rusya tarafları.

Bugün mesele Orta Avrupadaki başlıca devlet olan üçüncü memleketle olan komşuluktur.

Küçük Antantı bilhassa Almanya ile olan vaziyetini gözden geçirirken bir kül halinde ele alırsak, mühim bir âmil saymak lazımgelir. Bu kütle teşkil eden devletlerin ikisi garpta 73 milyon nüfuslu büyük bir devletin komşusudur. Bu devletin kuvvetli bir kara ve hava ordusu vardır ve Tuna üzerindeki hadiselerle alakasız kalamaz, çünkü harp filosunu buraya yerleştirmektedir.

Şimal garbindan Tuna havzası ve Balkanlar üzerine açılan kapının rezelerinden biri Fiumede, diğeri de Moravska Ostrava'dadır.

Bu, 600 kilometre kadar genişlikte bir geçittir. Avusturyanın Almanyaya ilhakı bu geçidi yarı yarıya açmış bulunuyor. Geçidin diğer yarısının üçte ikisini Çekoslovakya, üçte birini de Yugoslavya tutmaktadır.

Almanyanın, Tuna havzası kapısının kapalı kalan kısmına askeri bir tazyik yapmaktan vazgeçmesi de muhtemeldir.

Macaristan da, ister Küçük Antant (sonu 10 uncuda)

Nakil vasıtalarında inkişaf

Yollarda yolcu ve gelir miktarı yükseliyor

Alâkalı makamların tesbit ettiği rakamlara göre, devlet idaresindeki nakil vasıtalarının iş hacmi, devamlı olarak yükselmektedir. Bu arada bilhassa devlet demiryollarının gerek yolcu, gerek varidat bakımından gösterdiği inkişaf, son aylar içinde rekor teşkil edecek bir seviyeye çıkmıştır.

Avrupa hattı haric olarak, devlet demiryollarının haziran ayında taşıdığı yolcu sayısı, 1,576.227 dir. Bu miktar geçen senenin aynı ayında 1 milyon 235.782 idi. Arada yeni sene lehine 946.355 sayılık bir fark vardır.

Bu artış bütün tarifelerde ve biletiplerinde kaydedilmiştir. Umumi tarrife ve mmtaka tarifelerindeki yolcu sayısı, haziran 1937 de 285.628 iken, haziran 1938 de 68.628 fazlasile 357.917 olmuştur. En bariz artış banliyö hattındadır. Haziran 1937 de 631.311 olan banliyö yolcusu sayısı, haziran 1938 de 845.234 olmuştur. Aradaki fazlalık 213.923 dir. Gidiş dönüş biletiplerinde, halk ticaret biletiplerinde, aile biletiplerinde talebe, çocuk ve diğer tenzilli biletiplerde, askeri biletiplerde, gezinti katarlarında devamlı bir artış vardır.

Yolcu gelirinde haziran 1938, haziran 1937 den 77.901 lira fazlasile 781.380 dir. Artış her çeşit biletipler üzerindedir. Fakat bilhassa en bariz artışlar, gidiş — dönüş biletipleri, talebe, çocuk ve diğer tenzilli biletiplerdedir.

İki senenin haziran ayları arasındaki yolcu artışının nisbetleri şudur: Yolcu adedindeki artma yüzde 10,54, talebelerdeki fazlalık ise, munzam ücretler dikkate alınmazsa yüzde 9,07 dir.

Bu artış Avrupa hattında da göze çarpmaktadır: Haziran 1937 de yolcu sayısı 491.638 iken, 1938 in aynı ayında 10.541 fazlasile 502.179 zu bulmuştur. Yolcu geliri de 70.864 liraya çıkmıştır. Artış, devlet demir yollarının diğer hatlarında olduğu gibi bütün şubeler ve bileti çeşitleri üzerindedir.

BÜTÜN HATLARDA VE LİMANLARDA GELİR ARTIŞI

Gelir artışı, bilhassa limanlar ve hatların umumî vaziyetiyle mütalea edildiği zaman, büyük ve memnun edici bir rakam halinde karşımıza çıkmaktadır: 1937 haziranında 2.629.130 senesi haziranında 3.004.774 lirayı bulmuştur. Aradaki fark, müsbet olarak 375.644 dir.

Bu artışın 81.565 lirası yolcu hasılatı, 4820 si bagaj hasılatı, 9.573 lirası seyriseferi, 269.010 lirası seyrihafif 5918 lirası türlü gelirler, 14.837 lirası Haydarpaşa liman hasılatı, 12102 lirası İzmir, Sapanca, Samsun, Mersin ve Alsancak iskelelerinden temin edilen fazla hasılatıdır.

Devlet demiryolları idaresindeki bütün servislerin gelirlerinin devamlı olarak arttığını anlatan son bir misal olarak alınırsa göre, devlet demiryollarının nakliyatını verelim: Haziran 1938 de yolcuların temin edilen gelir, 1937 senesinin aynı ayından 1541 lira fazla olarak 2701 lira; bagaj geliri 143 lira fazla olarak 233, seyrihafif 1446 lira fazla olarak 1601 liraya çıkmıştır. Artış bazı kısımlarda bir sene evvelin aynı aynaya göre bire onu dahi bulmaktadır.

Nakil vasıtalarının faaliyetinin artışı, hayat ve iş hacminin yükseldiğine ve genişlediğine en kuvvetli bir misal olarak alınırsa göre, devlet demiryollarının bize verdiği rakamlar, bu itibarla, dikkate değer bir mahiyet göstermektedir.

15 YIL EVVEL BUGÜN

Musuldan gelen haberlere göre Musul halkı Kral Feysalın nâdmünaht tehditlerine; aba, akele, sant, para gibi hediyelerine ve polis kirbaçlarına rağmen Türk heyeti murahhasasını görür görmez "Yaşasın Türkiye, Yaşasın Anavatan" diye Cevat paşaya ve rüfekaşının ellerini öpmüşlerdir. Polisler halkı kirbaçlarla dağıtmak istemişlerse de halkın tezahürat ve nefreti karşısında alelacele dağılmışlardır.

Vinston Çörçilin yeni bir makalesi Dünyanın istikbali Hitlerin elinde

Vinston Çörçil Alman manevraları münasebetiyle yazdığı bir yazıda "Dünyanın yakın istikbali Hitlerin elleri arasında" başlığı ile, son Alman manevralarını gözden geçiriyor ve bu manevraların mahiyetini endişe ile karşılamamaya çalışanların fikrini tenkit ederek diyor ki:

Bazı İngiliz gazeteleri Almanyanın hudutlarda sıkı tedbirleri Almanların, komşuları olan fena niyetli demokrasilerden korkarak aldıklarını yazıyor ve ilâve ediyor:

"Bütün hudutlarda hararetle devam eden bir takviye siyaseti, tabii ki, alınan tedbirlerin gizli tutulması için, seyyahların, bilhassa askeri rütbeyi haiz kimselerin bazı mntakalara girmesini menedecektir."

Buna karşı birisi çıkıp da "Bahçeşinin bir köşesinde bir cinayet işlemeye karar veren bir adam evvelâ kapısını kilitle" derse cevap olarak Alman hükümet adamlarının sulhu niyetleri, muahedelere ve milletlerarası haklara riayet etmeleri, İngiltere ile dostluk tesisi hakkında, ki arzuları gözönünde tutulursa böyle bir şeyin aklı bile getirilmesi doğru olmayacağı söylerler.

Bunlar, vaziyeti berrak görmeye çalışanların fikirleri. Bütün kalbimizle temenni ederiz ki vaziyeti bu şekilde görenler haklı olsunlar. Eğer Almanların hudutlarını tahkimleri sulh havası içinde cereyan eder, bir iki aya kadar her şey iyi bir vaziyete dahil olursa hepimiz rahat bir nefes alırız ve yeni bir iman kazanırız.

Fakat, bu şekilde düşünenlerin yanlışlıkları görüldüğü zaman vazil

Hitler Alman ordusunun manevralarında hareketi tetkik ediyor..

yetten mesul olan memleketler ve hükümetler umumî bir harbin daha ilk günlerinde büyük zarara uğramış olacaktırlar. Binaenaleyh, bu ağustos sıcağında düştükleri bir rehavetle veya akıllarına yaz tatil yaptırarak vaziyeti olduğu gibi görmekten kaçınanlar milletlerini aldatmışlar ve dolayısıyla büyük bir mesuliyet altında bulunuyorlar demektir.

En basit bir ihtiyat tedbiriyle, Almanyanın komşusu olan devletlerin

de aynı tarihte aynı tarzda manevralara başlamalarıdır. Bu manevralarda askerin konulcağı mevkiller sayesinde, vaziyeti berrak görenlerin haksız oldukları meydana çıktı. gün, gelecek zararın önüne geçilmiş olacaktır.

İngiltere hükümeti, Südet Almanları meselesinde samimi niyetle bir hal şekli bulması için Lord Rünclmanı Prağa gönderdi. Kendisini tanıyanlar Lordun oradaki hakikatî meydana çıkarmağı ve iki tarafın da hakkını vermeği kendisine bir şeref meselesi yapacaktır.

Lordun çalışmalarında vazifesinin tabii seyrini ihlâl edecek hadiseler çıkmazsa en geniş esaslar üzerine dayanan bir Çek cumhuriyeti dahilinde Südetlere müvazi haklar verilmesi şeklinde bir anlaşmaya varılacağını düşünebiliriz.

İki memleket arasında öyle ihtilâflı hadiseler olmuştur ki bitaraf bir üçüncü devlet bunu halde diğerlerinden daha faydalı bir rol oynamıştır.

Fakat şunu söylemek lazımdır ki dünyanın yakın istikbali B. Hitlerin elleri arasındadır. Bugün, dağdaki sayfiyesine Sir Ian Hamilton'u davet etmiş bulunuyor. İngiliz generalinin söylediklerine bakılırsa, orada bütün iştiklâkî kuş sesleri ve iyi emeller hakkında vaadlarmış. Gene ona göre, böyle bir dekor içinde harblarla aklı getirmek bile manasız olur.

Belki hakkı var. Eğer hakkı varsa, dünyada bir müvazene temini için uğraşan milletlerin gayretleri daha emin bir surette sulhla neticelenecektir ve elde edilecek sulh bugünkünden daha esaslı ve müstakarak olacaktır.

Trahomlu çocuklar

Hususî bir okulda okutturulacak Okullarda çıkarılan mecmualar için talimatname hazırlandı

İstanbul muhtelif semtlerinde ki ilkokullarda okuyan ve gözlerinin rahatsız olan trahomlu çocukların önümüzdeki seneden itibaren bir araya toplanarak ayrı okulda doktorların nezareti altında tedrisat yapmaları uygun görülmüştür.

Okulun Fatih kazasında açılması düşünülmektedir. Bu işle kültür direktörlüğü yakından meşgul olmak tadır. Sağlık ispekteklerinden Bay İhsan da tetkikler yapmaktadır.

Yeni açılacak ortaokullar

Şehrimizin orta tedrisat vaziyetini tetkik etmek üzere Ankaradan İstanbul'a gelen orta tedrisat direktörü Bay Avninin tetkiklerini tamamladıktan sonra tekrar Ankaraya dönmüş olduğunu yazmıştı.

Orta tedrisat direktörü hazırladığı okul ihtiyacı etrafındaki raporunu bakanlığa vermiştir. Rapora göre, bu yıl Yenikapı, Unkapanı, Zeyreköyü, Şişli, Pendikde olmak üzere dört yerde orta okul açılmasına karar verilmiştir. Bu karar dün kültür direktörlüğüne bildirilmiştir.

Pendik orta okulu direktör vekillğine Kadıköy birinci orta okul direktörü Nahit Cemal tayin edilmiştir.

Bundan başka Bakırköy ve Kağıthane'de ortaokulları teşkilatı yeni yapılan ilâvelerle genişletilmiştir.

Yeni açılan dört orta okul kendilerinin bütün ilkokul mezunlarını alacaklardır.

Langada yeni bir ilkokul

İstanbul ilkokul ihtiyacını karşılamak üzere yapılan iki okuldan başka yeniden Kumkapıda Langada taraflarında bir ilkokul binasının inşasına karar verilmiştir. Bu binanın bulunduğu yerdeki binaların istimlak işine yakında başlanacaktır.

Okullarda çıkarılan mecmualar

Kültür Bakanlığı okul talebesi tarafından okulların gerek tedrisatı için, gerekse tedrisatı sonuna kadar çıkarılmakta olan mecmualar hakkında bir talimatname hazırlanmıştır. Talimatname dün bütün vilâyet orta okul ve liselerine gönderilmiştir.

Okullarda çıkarılacak mecmuaların bütün yazılarından okul dahilinde çıktığı takdirde okul direktörü mesuldür. Okul direktörü kendi başkanlığı altında beş kişilik bir öğretmen kontrol heyeti seçecektir.

Mecmuaya girecek yazılar evvelâ son sınıf talebesi tarafından ayrılarak bir heyet marifetiyle incelenecek ve daha sonra da öğretmenler heyetine verilecektir.

Öğretmenler mecmuaya girecek yazıları muvafık gördükleri takdirde karar halinde imzalayacaklardır.

Mecmualara girecek yazılar; öğretmenlerin taşıhinden geçmiş, talebe tarafından doğrudan doğruya yazılan ilmi ve edebî yazılar, Türk inkılabının muhtelif cephelerinin önemini tebarüz ettirecek yazılar, talebenin muhtelif derslere ait yapacağı tetkiklere ait yazılar, okulun bulunduğu şehrin tarihi, eski eserleri, coğrafyası, yetiştirdiği büyük adamlar, Türk inkılabının mevkii hakkında talebenin yapacağı tetkikler, okulun tarihine ve okula hizmet etmiş olan değerli şahsiyetlerin hayatı ve eserleri, yeni çıkan eserler, fen bilgisine ait meseleler, büyük şahsiyetlerin okulu ziyaretleri, okulda verilecek müsamere, konferans, konserler, millî bayramlar ve ulusal ekonomî tutum haftası müsabekeleriyle okulda yapılan merasim ve şenliklerdir.

külleri, okulun hayatını ilgilendiren vakalar, etrafındaki yazılar olacaktır.

Gene; muzir ve menfi tesirler yapacak her nevi yazılarla ulusal ülküyü zayıflatacak, başka rejimlere karşı sempati uyandıracak yazılar, aleni yanlışlarla marazî tipleri tasvir eden, falcılığa, dinî, cinayet ve intihar gibi vakalara ait yazılar, okul talimatname ve kitaplarını tenkit eden yazılar, okulun iç ve dış havasını bozacak yazılar, öğretmenlere ait karikatür ve resimler aynı zamanda talebe karikatürleri neşredilmesi yasaktır.

Okul mecmuası bir ders yılı için, de ancak sekiz tane çıkabilecektir.

Polonyalı talebeler

Şehrimizde bulunan Polonyalı misafir talebe ve öğretmenler dün müzeleri, Halkevi ve Üniversiteyi gezmişlerdir. Misafirler Galatasaray lisesinde ayrılan hususî bir dairede ikamet etmektedirler.

San'at okullarına alınacak talebe

San'at okullarına alınacak mecmuaların lîyî talebenin imtihanları dün tamamlanmıştır. İmtihanalara 210 talebe iştirak etmiş ve evrak tetkik edilme üzere kültür bakanlığına gönderilmiştir.

iki deniz amelesi bir genç kızla anasını bıçakladılar

Küçükpazarda Hacıkadın Bostan sokagında oturan Hamit kızı 16 yaşında Sinim, dün annesi Sultan ile Çengelköyüne giderlerken peşlerine iki kişi takılmışlardır. Bunlar deniz amelesinin Osman ile Azizdir. Bunlar plajda Sinim ile ayrı buluşmuşlarsa da kız başka bir gün diyerek ikisini de atlatmış, bir daha görünce konuşmamıştır.

Dün Azizle Osman kızı Beylerbeyine kadar takip etmişlerdir. Tenha bir yere gelince de bıçaklarını çekip Sinimi yüzünden, sol kolundan, kalçasından ağır surette yaralamışlar, kaçırmışlardır.

Yere düşen yaralıları, yoldan geçenler görmüş, vaka Beylerbeyi karakoluna haber verilmiş, yaralıları hastaneye kaldırılmıştır. Carihler birkaç saat sonra yakalanmışlardır.

Bundan başka Topkapıda oturan arabacı İzzet oğlu Mestan ile Ali Nuri alacak meselesinden kavga etmişler, birbirlerini bıçakla sol memeleri altından yaralamışlardır. Yaralıları hastaneye kaldırılmışlardır.

Kasımpaşada Fırın sokağında oturan Mesure ile Sarıçılıhda sakin Hasan merkeze müracaat ederek isiminde birisi etmişlerdir. Hasan, ayrıca bıçakla yaralandığını da söylemiştir. İsmail tutulmuştur.

DÖRT EROİNCİ YAKALANDI — Şehrimizde Uzunyusuflar mahallesinde Çeşme sokağında 12 numaralı evde oturan kaçakçıktan sabıkalı Arap Tahsin dün, Türbedar sokağında duvar dibinde çimenlikler arasına eroin saklarken görülmüş, yakalanmıştır.

Arap Tahsin karakola götürülmüş, iki memur sokakta gözcü olarak bırakılmıştır. Bir saat sonra Samatya'da Pamukçu sokağında oturan Suat isiminde bir genç şüpheli bir halde gelmiş, etrafına bakındıktan sonra çimenlikler arasına elini sokmuş, eroin paketlerini alırken tutulmuştur.

Tetkikat, derinleştirilince Arap Tahsinin Kocamustafa paşası 67 ya-

Romanya ile ticaret anlaşması Rumen iktisatçıları tetkiklerine başladı

Evvelki gün Dağya vapurıyla şehrimize gelen Romanyanın tanınmış iktisatçılarından sabık maliye nazırı Profesör Viktor Slovesko ve Romanya kredi bankası umum müdürü ve Türk - Romen ticaret odası meclisi idare azalarından M. Grigor Karp'dan müteşekkil heyet dün iktisadî bazı mevzular üzerinde tetkiklere başlamıştır.

Romen ticaret heyetinin şehrimizi ziyareti iktisadî mahafilde ve bilhassa Romanya ile alışveriş yapan ihracat tüccarlarımız arasında büyük bir alâka ve memnuniyetle karşılanmıştır.

Dün bu münasebetle alâkadar tüccarlar arasında yaptığımız temaslardan neticesinde öğrendik ki Romanya ile aramızda yapılacak yeni bir ticaret anlaşması iki memleket için çok hayırlı neticeler tevhit edecektir.

Romanya ile iktisadî münasebetimiz eski olmamakla beraber az zamanda inkişaf göstermiş ve aramızda ticarî ve iktisadî alâkası fazla olan memleketler arasına girmiştir.

Ancak, geçen yıl Romanya ile imzalanmış olan mukavelede kleringün iyi işlememiş olması ve formalliklerin çok uzun devam etmesi bu memleketle daha geniş mikyasta iş yapılmasına imkân bırakmamıştır.

Yeni ticaret anlaşması yapılması takarrür etmişken tüccarlarımız bilhassa formalitelerin kolaylaştırılması alâkadarlardan istemeğe karar vermişlerdir.

Romanyadan memleketimize keireste, sığır derisi vesaire getirilebileceği gibi memleketimizden Romanyaya bilhassa, pamuk palamut, balımmu, çöğen, susam, zeytin yağı ve iyi şerait temin edildiği takdirde yapacağı ve tiftik ihraç etmek mümkün olabilecektir.

Romanya, geçen yıl memleketimizden en iyi pamuk cinslerinden olan Akala, Klevant cinsinden uzun elyaflı pamuk almak istemiş ise de bu cinsten pamuklar geçen yıl az olduğundan ve ancak ihtiyacı karşılayabilecek kadar bulduğundan göndermek imkânı bulunmamıştı. Bununla beraber gene aynı şekilde külliyetli miktarda istenen piring mahsulünden de fiyatların müsait, sızlığı yüzünden gönderilememiştir.

Bu yıl, yapılacak ticaret anlaşmasında bütün bu noktaların gözönünde tutulması için alâkadar ihracat tüccarları Romen heyetiyle temas edecek, heyetimize bir rapor hazırlayarak vermeğe karar vermişlerdir.

Tarifeler hakkında yeni kararlar

Kahve, lokanta, gazino, bar, dansing, içkili bahçeler, han, hama; otel gibi yerlerin tarifeleri temmuz başından beri gözden geçiriliyordu. Bu tetkik sona ermiştir. İçki ve mezelerle yiyecekler üzerinde yüzde otuz tenzilat yapılmıştır. İçkilerin meze ile satılması mecburiyeti konmuştur. Bütün içki satan yerlerde duvarlara "bütün içkiler meze ile verilir, levhaları asılacağı gibi (Lüzum gördüğünüz her zaman fiyat tarifesinin belediye tarafından tasdikli aslını isteyiniz, levhaları da asılacaktır.

Belediye şubelerine bu hususta tebligat yapılmıştır.

Ali ile müstereken eroin sattığı tesbit edilmiş, satıcılarla alıcı genç mahkemeye verilmiştir.

ÜNYON FRANSEZ BİNASINDAN SİVALAR DÜŞTÜ — Bir kaç gün evvel üst katları yanan Ünyon Fransız binasının en üstünden dün külçe halinde sıvalar yere düşmüş ve yolu kapamıştır. Bu yüzden tramvaylar on dakika işliyememiş, emniyet tedbirleri alınmıştır.

Şikâyetler, temenniler

Bir sokak kokudan geçilmiyor

Dün bir okuyucumuz idarehanemize telefonla şu şikâyetinde bulundu: Ben Karagümrükte Sarmaşık mahallesinde Niyazî Mısırlı sokağında otururum. Fakat, bugünlerde, bu sıcaklarda bu sokakta oturanlar müthiş bir hela kokusu içinde kendilerine kaçacak delik aramaktadır. Sokaktaki eski Sarmaşık tekkesinin karşısında bulunan bostanın bütün yavaşmalarının kendilerine hela yapmış oldukları harap bir duvarın dibindeki çukur o kadar berbat bir hale gelmiştir ki bu munda ko-ku yüzünden sokaktan geçmek imkânsız hale gelmiştir. Aynı zamanda bu bostanın duvarları da hemen hemen yıkılmak üzeredir ki bunun altında çocukların kalmak tehlikesi de çoktur. Bunlar için Fatih belediyesinin dikkatini çekmenizi dileriz.

Bir kadın fabrikada doğurdu

Defterdardaki (Dikimhane) denilen fabrikada çalışmakta olan ameleden bir kadın evvelki gün öğleden sonra fabrikada çalışırken birdenbire doğurma sancısı tutmuş, biraz sonra da oracıkta dünyaya nurtupu gibi bir yavru getirmiştir.

Kocasından yeni ayrılmış fabrikada amelelikle çalışmaya başlamış olan kadın için hemen bir karyola kurulmuş ve yavrusuyla birlikte bu karyolaya yatırılmıştır. Yeni doğan çocuğun ismi fabrika amiri tarafından (Dikim) konulmuş, kadının lohusalık müddetine bütün masrafları fabrika tarafından deruhte edildiği gibi çocuğun da büyüünce fabrika tarafından tahsil ve terbiye ettirilmesine karar verilmiştir.

Millî oyunlar

Bıyoğlu Halkevinden:

Bu yıl Evimizde "Millî oyunlar" mevzuu üzerinde ehemmiyetle çalışılacaktır. Heves ve istidadı olan kadın ve erkek vatandaşlarımızın a.cele Evimize müracaat eylemelerini rica ederiz.

İzmir Üzüm Kurumu Başkanı

İzmir üzüm kurumu başkanı Bay İsmail Hakkı dün İzmirden şehrimize gelmiştir.

Bay İsmail Hakkı birkaç gün kalarak bazı büyük iktisadî firmalarla temaslarda bulunacak. İktisat Vekili B. Şakir Kesebirle birlikte Ankaraya gidecektir.

Aldığımız malûmata göre: İzmir üzüm kurumu bu sene daha geniş mikyasta Avrupa piyasalarına üzüm ihraç etmeğe başlamıştır. Kaliforniya sistemi ağaç ambalajları içinde ve güzel kâğıtlara sarılmış olarak Avrupaya gönderilen, İzmirin meşhur çekirdeksiz üzümleri bu sene son derece rağbettedir. Aynı üzümlerden şehrimize de gelmeğe başlamıştır.

Ticaret Odasında bugünkü toplantı

Şehrimizde bulunan sanayi umum müdürü B. Reşadın başkanlığında, bugün öğleden sonra saat 4 de ticaret odasında bütün sanayicilerin iştirakiyle mühim bir toplantı yapılmıştır.

Bu toplantıda, yeni çıkan sanayi kanunlarıyla, tadilat yapılan kanunlar üzerinde sanayicilere izahat verilecek, anlaşılmayan veya tereddüdü mucip olan noktalar anlatılacak, bu arada sanayi erbabının dilek ve şikâyetleri dinlenecektir.

Bu toplantıda sanayi umum müdürü B. Reşadın başkanlığında, bugün öğleden sonra saat 4 de ticaret odasında bütün sanayicilerin iştirakiyle mühim bir toplantı yapılmıştır.

Erzurumda yapılacak âbide Heykeltraş Bellinge 200 bin liraya verildi

Geçen sene, Erzurumda yapılmasına karar verilen 100.000 lira kıymetindeki âbide için Türk heykeltıraşları arasında bir müsabaka açılmış ve güzel sanatlar akademisinde teşkil olunan jüri heyeti gelen maketler arasında akademi muallimlerinden Hadî'ninkini birinci, müzeler heykeltıraşı Zühtünün maketini de ikinci olarak seçmiştir.

Bunun üzerine Erzurumda gönderilen maketler, umumî müfettişlikçe de tetkik edilmiş ve bunların, sanat noktai nazarından kıymetli olmakla beraber Erzurumun millî mücadele ve inkılâp yıllarında oynadığı rolü tebarüz ettiremedikleri ileri sürülecek âbidenin inşası için ecnebi bir heykeltıraş aranmıştır. Son günlerde âbide daha büyük eb'adda olarak, Almanyadan getirilmiş bulunan akademi profesörlerinden heykeltıraş Belling'e 200.000 liraya verilmiştir. Belling bunu gelecek sene Cumhuriyet bayramına kadar hazırlamağa çalışacaktır.

Basın İstihlak Kooperatifi

İktisat Vekili Bay Şakir Kesebirin başkanlığı altındaki toplantıda tesise karar verilmiş olan Basın İstihlak kooperatifinin teşkilini temin etmek üzere bugün saat 14 de Beyoğlunda Basın Kurumu binasında yeni bir toplantı yapılacaktır. Bu toplantıya gazete ve mecmua sahipleri davet olunmuşlardır.

Toplantıda İktisat Vekâletini Bay Samet Ağaoğlu, Dahiliye Vekâletinin de Matbuat Umum Müdürlüğü müşavirlerinden Bay Sadri Ertem temsil edecektir.

Basın Kurumunun daveti

Basın Kurumu Başkanlığından: Kurum umumî heyetinin fevkalâde olarak toplanmasına lüzum görülmüştür. 7 Eylül 1938 çarşamba saat 13 de aslı Azamızın Kurum merkezinde gelmelerini rica ederiz. RUZNAME:

Meriyete girmiş olan Basın Birliği kanunu hükmünce ilk toplanacak kongrenin müzakere edeceği nizamname esasları,

Şehir Meclisi intihabatı hazırlıkları

Şehir meclisi intihabatına esas olacak defterlerin tanzimi işi hayli ilerlemiştir.

Adalar, Beyoğlu, Beşiktaş, Sarıyer, Bakırköy, Eminönü kazalarında defterler bir kaç güne kadar bitmiş olacaktır. Diğer kazaların defterleri de bu ay sonuna kadar muhakkak tamamlanacaktır. Bu iş için 200 memur çalıştırılmaktadır. Memurlar pazar günü de geç vakitlere kadar meşgul olacaklardır.

Eylülün ilk haftasında defterler açılacak, altı gün zarfında defterlerde isimleri olmyanlar itiraz edilecektir. Teşrinievvelin on beşine kadar Şehir Meclisi azaları seçilmiş olacaktır.

Bir aydaki inşaat

Temmuz ayında İstanbulda 23 ev, 12 apartman yapılmış, 225 bina tamamlanmıştır. Apartmanların altısı Beyoğlu semtindedir. Evler de Südiye, Bostancı taraflarındadır.

İtfaiyenin yıldönümü

İtfaiyenin 16 ncı yıldönümü bu gün saat 15,30 da Fatihte merkez binasında kutlanacaktır. Merasime İstiklâl marşile başlanacak, vali bir söylevde bulunacak, itfaiye mektebinin bu sene mezunlarına diploma verilecektir.

Başvekilin Dahiliye Vekili Doğuya gitti

Ankara, 24 (A.A.) — Elazığ'a giden Başvekil Celal Bayar refakatinde Hariciye Vekili Tevfik Rüşti Aras olduğu halde bu sabah Anadolu ekspresiyiyle şehrimize gelmişler ve istasyonda kısa bir tevak. kuttan sonra seyahatlerine devam etmişlerdir.

Başvekil istasyonda Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda ile vekiller, İsmet İnönü, mebuslar, millî müdafaa ve büyük erkânı har. biye ve diğer vekâletler ileri gelenleri, Ankara valisi ve emniyet direktörü tarafından karşılanmış ve uğurlanmıştır.

Japon umumî karargâhı Nankine nakledildi

Şanghai, 24 (A.A.) — İtimada gayan bir Japon membandan bildirildiğine göre Japon umumî karargâhı Şanghaydan Nankine nakledilmiştir.

Tokyo, 24 (A.A.) — Domei ajansı bildiriyor:

Bahriye nezareti, Japon tayyarelerinin bombardımanı yüzünden bir takım demir yolları münakalatının in. kıtaa uğramış olduğunu bildirmekte dir.

Bu tebliğ, Yuişangyaç ve Sun y. kımında kâin madenî köprülerin Japon ların deniz tayyareleri tarafından tahrip edilmiş olduğunu tasrih etmektedir.

Tokyo, 24 (A.A.) — Japonlar, Juişangı zaptetmiş olduklarını iddia etmektedirler.

Londra, 24 (A.A.) — Çin mahafilinden bildirildiğine göre, Hongkong-Gavuşeo servisini yapan ve yolcu nakleden bir millî Çin nakliyat kumpanyası

Dahiliye Vekili ve Parti Genel sekreteri Şükrü Kaya da Başvekilin refakatinde.

MANEVRALAR BAŞLADI

Elazığ, 24 — Üçüncü ordunun büyük manevraları bu sabah şafakla beraber başladı. Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak ile Ü. çüncü Ordu Müfettişi Orgeneral Kâzım ve diğer kumandanlar bir haf. tadanberi manevra hazırlıklarını takip etmekte idiler. Manevraya motorlularımız ve hava filoları mız da iştirak etmektedir.

5dE1ütBM ay ço emföy pemfö p

iki tayyare çarpıştı

13 kişi öldü 190 kişi yaralandı

Tokyo, 24 (A.A.) — İki tayyarenin birbirleriyle müsademe etmeleri ve fabrikalar üzerine düşerek yangın çıkarmaları neticesinde Tokyonun endüstriyel varoşlarından birinde on üç kişi ölmüş ve 190 kişi yaralanmıştır.

Dört bina yanmıştır. Tayyarelerde bulunanlardan üçü derhal ölmüş, be-şi ağır surette yaralanmış ve pilotlardan biri de paraşütü açılmadığından dolayı yere düşerek ezilmiştir.

Tokyo, 24 (A.A.) — Domei ajansı, bu sabah Tokyo civarında Omoride vukua gelen tayyare kazası ile yangın hakkında aşağıdaki mütemmim malumatı vermektedir.

Havada çarpışan tayyareler, sivil antreneman tayyareleri idi. Çok kalın sis, görüş kabiliyetini azaltmış bulunuyordu.

Çarpışma bu sebepten vukua gelmiştir. Tayyarelerden bir tanesi eski bir fabrikanın büyük bir halk kütlesi ile dolu avlusuna düşmüştür.

Benzin deposu ıstıl etmiş ve ateş derhal civardaki iki eve de sırayet eylemiştir. Burada dokuz kişi ölmüş, iki yüz kişi yaralanmıştır. Yaralıların ekserisinin vaziyetleri ağırdır. Diğer tayyare de civarda bir evin üstüne düşmüştür. Pilot ile bir yolcu ölmüştür. Evde oturanlara bir şey olmamıştır.

Tayyare kazası ile yangının insan zayıyatı bilançosu şudur: 14 ölü, 200 yaralı.

Amiral Horti

(Üst tarafı 1 inçide)

lan müzakereler esnasında, halledilmeleri Tuna Havzası devletleri münasebetlerine iyi bir surette tesir eyleyecek bütün diğer meseleler de hüsnü niyetli ve derin bir tetkike tâbi tutulmuştur.

Yukarıda ismi geçen devletlerin bu meseleler hakkındaki hattı hareketlerini tesbit eden beyannameler mevzuu bahis edilmiştir. Yalnız bunların kat'î metinleri tesbit olunamamıştır. Bu güçlükler ıktiham edilir edilmez, bu meseleler hakkındaki müzakerelerin iyi neticelere vardırılacağı ve realize edilen anlaşmalar ile beraber mevzuu bahis beyannamelerin hep birlikte neşrolunacağı ümit olunmaktadır.

Budapeşte, 24 (A.A.) — Küçük antant ile Macaristan arasında iptidai anlaşmaların akteildiği hakkındaki tebliğ burada iyi karşılanmıştır. Fakat Macaristanın silâhlıma bahsinde hukuk müsavatının tanınması, yalnız manevî bir tesir icra eylemiştir. Zira Macaristan, beş yıllık bir plânla silâhlınamak hakkındaki azmini daha evvel bildirmişti.

Kuvvete müracaatten vazgeçmek hakkındaki taahhütlere gelince, Budapeşte mahfilleri, bunu, Macaristanın sulh azmi hakkında bir bürhan olarak telâkki etmektedir. Bu suretle, Amiral Hortinin Almanya seyahati hakkında enternasyonal matbuatta mevzuubahis edilen kombinezon haberleri de yalanlanmış olmaktadır.

Macar ekalliyetleri meselesi ise daha halledilmemiş bir halde kalmaktadır. Bu meselenin âdilâne bir suretle halledilmesi, Macar talebelerinin hâlâ en esaslısı olarak bulunmaktadır.

Burada doktor Stoyadinoviçin otoritesi ile bu meselenin sayanı memnuniyet bir hal suretine raptedileceğü ümidi mevcuttur.

İyi haber alan mahfiller, elde edilen iptidai anlaşmaları, bilâhare realize olunacak anlaşmaya nazaran bir nevi contlemen agreman telâkki eylemektedir.

ROMADAKİ İNTİBA

Roma, 24 (A.A.) — Politik mahfiller, Bled anlaşmasını sempatik bir surette telâkki etmekte ve bu anlaşmanın Selânik anlaşmasını mesut bir surette ikmal eylediğini bildirmektedir. Roma mahfilleri, sulh muahedelerinden birinin daha Milletler cemiyeti haricinde değiştirilmiş olduğunu tebarüz ettirmekte ve kuvvete müracaatten vazgeçmek siyasetini Macaristan ile komşuları arasında ekalliyetler

Macarista meselesi

(Üst tarafı 1 inçide)

Zira umumî harpten evvel Büyük Avusturyanın karşısında kendisini dualite çerçevesi içinde bir dereceye kadar muhafaza edebilmiş olan Macaristanın bundan sonra Büyük Almanya karşısında mevcudiyeti bütün bütün tehlikede görünüyordu.

Hülâsa Macaristanın revizyonu olması bu memleketi bir taraftan Almanya ve İtalya ile birlikte yürümeye sevk ediyor, fakat diğer taraftan Almanya karşısında ikinci bir Avusturya olması Alman nasyonal sosyalizmine karşı kendisini ihtiyatlı hareket etmeye mecbur bırakıyor.

İşte Macaristan böyle birbirinden ayrı ve birbirine zıd iki siyasi hava cereyanının ortasında tereddüt eder bir vaziyette bulunurken bir taraftan Kral Naibi Hortinin Berlin seyahati vukubulmuştur; diğer taraftan Yugoslavya, Romanya, Çekoslovakya mümessilleri Bled'de Macaristan meselesini konuşmuşlardır.

İlk günlerde Almanlar Amiral Hortinin Berlin ziyaretine büyük ehemmiyet verdiler. Hatta bazı Alman gazeteleri bu ziyaretin "Dünya yüzünü değiştirecek bir hâdise" olduğundan bile bahsettiler. Şüphesiz Macaristan Kral Naibinin Almanya'ya gidişi umumî harpten sonra ilk defa vukubulduğu için bu hâdise Almanya karşı olan Macar dostluğunun manalı bir tezahürüdür. Fakat Bled'de yapılan Küçük Antant konferansının verdiği kararlara bakılırsa bu dostluğun öyle Almanlar tarafından gösterildiği derecede hudutsuz bir siyaset birliği demek olmadığını da kabul etmek lazımdır.

Zira dünkü telgrafların verdikleri malûmata göre Küçük Antant devletleri ile Macaristan arasında her suretle tam bir anlaşma yapılamamış ise de şu iki netice elde edilmiştir:

1 — Küçük Antant tarafından Macaristan için silâhlınam hususunda hukukî müsavatın tanınması.

2 — Gerek Küçük Antant ve gerek Macaristan tarafından ihtilâflı meselelerde kuvvete müracaat edilmesi prensibi üzerinde ittifak hasıl olmuş bulunması.

Şimdiki halde bu neticeyi memnuniyetle kaydetmek tabiidir. İhtilâflı meselelerde kuvvete müracaat etmemek esası üzerinde anlaşma yapıldıktan sonra nihayet Küçük Antant devletleri ile Macaristan arasında — Balkan Antantı ile Bulgaristan arasında olduğu gibi — tam anlaşma neticesine varılacağı kuvvete ümit olunabilir.

ASIM US

meselesi ile alakadar olarak inkişaf edecek münasebetlerde müsait bir unsur teşkil eylediği fikrinde bulunmaktadır.

AMİRAL HORTİ BERLİNDE

Hamburg, 24 (A.A.) — Amiral Horti ve B. Hitler, refakatindeki zevat ile birlikte bu sabah Heligoland'dan buraya gelmişler ve yatla Hamburg limanını geçmişlerdir. Bunu müteakip resmen belediye dairesini ziyaret etmişlerdir.

Hamburg, 24 (A.A.) — Amiral Horti ile refikası ve Hitler, hususî trenle Berline avdet etmişlerdir.

MACARİSTANIN SİYASETİ NEREYE YAKLAŞIYOR

Budapeşte, 24 (A.A.) — Hükümet, Macaristandaki nasyonal sosyalist hareketini ortadan kaldırmak fikrinde ise de, bazı nasyonal sosyalist ve rasist müesseseleri Macaristanın dahili vaziyetine intibak ettirmek niyetindedir.

Bu cümleden olmak üzere, propaganda müstesarı bay Antal, bir propaganda ofisi tesisinden evvel Almanya ve İtalyada bir tetkik seyahati icra etmek üzere bulunuyor. Macaristanın siyaseti, bu takdirde Alman ve İtalyan siyasetine yaklaşıp yaklaşmayacağı, fakat Macar hükümeti, bu siyasetlere intibak hususunda intihap edeceği tedbirleri ve kabul edeceği ahengi intihap serbestisini muhafaza etmektedir.

İktisat ve Adliye Vekilleri

(Üst tarafı 1 inçide)

B. Reşat, toprak mahsulleri ofisi umum müdürü B. Hamza Osman, ilmanlar umum müdürü B. Müfit Necdet Deniz, iş dairesi İstanbul âmiri B. Halûk ve diğer deniz ve iktisadî daire âmirlerinden mürekkep kalabalık bir heyet istikbal etmiştir.

Aynı vapurla, Türkofis asbaşkanı B. Nihat Odacıoğlu, İstanbul ofis müdürü B. Cemal Ziya ve ticaret odası umumî kâtipi B. Cevat Nizamının başkanlığındaki oda heyeti de şehrimize dönmüşlerdir.

Adliye Vekili, B. Şükrü Saracoğlu, ve İktisat Vekili B. Şakir Kesebir ken-disini vapura kadar gelerek karşılayan ayrı ayrı ellerini sıkıştırdılar, hatırlarını sormuşlardı. Bu arada ken-disini gören gazetecilere İktisat Vekili B. Şakir Kesebir hatırlarını sor-duktan sonra kısaca şu beyanatta bulunmuştur:

"— Başvekilimin fuarı açarken söylediği gibi bu seneki fuar geçen senelerden daha fazla tekâmül yolunda ilerlemiş ve muvaffak olmuştur.

İzmirdeki temaslar ve müşahedeler bu senenin bereketli ve iyi cins mahsullerinden memleket için faydalı neticeler beklenmesi muhik olduğunu göstermiştir.

Seyahatimizin intibaları memnuniyet verici mahiyettedir. "

BUGÜN OFİSTE VEKİLİN BAŞKANLIĞINDA BİR TOPLANTI YAPILACAK

İktisat Vekili B. Şakir Kesebir, bu gün öğleden sonra İstanbul Türkofis direktörlüğüne gelecek, ofisin ve diğer iktisadî daire âmirlerinin iştirakile bir toplantı yapılarak muhtelif iktisadî meseleler üzerinde görüşülecektir. B. Şakir Kesebirin öğleden evvel de Deniz ticaret müdürlüğünde ve Denizbankta meşgul olacağı sanılmaktadır.

B. Şakir Kesebir şehrimizle kalacağı müddet zarfında muhtelif iktisadî meselelerle yakından alakadar olacak, bilhassa önümüzdeki yıl kurulacak takarrür eden daimî sergi meselesi üzerinde meşgul olacak, alâkadarlara direktif ve talimat verecektir.

Tarım krdı Kooperatiflerinin damga resmi

Ankara, 24 (Telefonla) — 2814 sayılı tarım kredi kooperatifleri kanunun damga resmi muafiyetine müteallik bulunan 21 inci maddesi hükmünün başka suretlerde tatbik edilmekte olduğu yapılan muhabereden anlaşılmıştır. Tarım kredi kooperatifleri birliklerinin ödünç alma ve verme işlemleri para yatırma ve diğer bütün işlemlerinde yapılacak senet, rapor, mukavele ve kâğıtlarla resmi dairelere verecekleri dilekçelerin damga resminden muaf olduğu 2814 numaralı kanunun 21 inci maddesinde tasrih edilmiş bulunduğu ve birliklerin kendi teşekküllerinin mahiyeti icabı olarak yaptıkları bilcümle muameleler dolayısıyla tanzimi lâzım gelen evrakın 21 inci madde hükmüne tevfiğin damga resminden muaf olduğu alâkalı dairelere tamamen tebliğ edilmekte dir.

Yedinci millî Tıp Kurultayı

Ankara, 24 (Telefonla) — Yedinci millî Tıp Kurultayı hakkında Sıhhat Vekâleti alâkadarlara gönderdiği bir tamimde şöyle demektedir:

Yedinci Millî Tıp Kurultayının toplanması için intihap edilen Ankara halkevi içtima salonunun 20 birinci teğrin 1938 ten itibaren cümhuriyetin 15 inci yıldönümü münasebetile yapılacak kutlama hazırlık ve faaliyetlerine tahsis edileceği C. H. P. genel sekreterliğinden bu kere yapılan iş'ardan anlaşılması olmakla Tıp Kurultayının 17—19 birinciteğrin 1938 tarihinde toplanması kararlaştırılmıştır.

Cumhuriyetçiler 16 Franko tayyaresi düşürdüler

Madrid, 24 (A.A.) — Toledo eyaletinde Frankistler, Puente del Arzobisponun cenubu şarkisine 30 kilometre kadar mesafede taarruzlarına devam etmekte ve aynı istikamette bir ihata hareketi icrasına çalışmaktadırlar.

Frankistler, Toledo ve Kaseres eyaletleri hududunda Siyera Altamiranın sekiz kilometre kadar cenubunda kâin Puerto de San Viktor'e kadar ilerlemişlerdir.

Radajoz eyaletinde, (Puerba dö Alkoser mntakasında, geçenlerde bu mntakanın cenubu şarkisine Züjar nehrinin sağ sahili üzerine çekilmiş olan hükümet kuvvetleri tekrar bu nehri geçmişlerdir.

Valansiya, 24 (A.A.) — Şark cephesinde Frankistler, Viver mntakasındaki hücumlarının akamete uğraması üzerine Sierra Spadonun şimalinde Beki ile Jinker arasında da baskın hücumları yapmışlarsa da yine bozguna uğramışlardır.

İstanbul belediyesi maktu fiyat kanununun

Maktu fiyat kanununun gıda maddeleri üzerinde tatbik edileceğini yazmıştı. Kanunun tatbikatına ait talimatnamenin bugünlerde Ankaradan bildirileceği anlaşılmaktadır.

Haber aldığımız göre, İstanbul belediyesi maktu fiyat kanununun ayak, kabı, züccaciye, tuhafiye, mahrukat fiyatlarında da tatbik edilmesini ve kâletlen istemiştir.

Sebbe ve meyva ve sair yiyecek gibi bir günde bir kaç defa fiyat temevvücüne maruz kalan maddeler hakkında maktu fiyat tatbik edildikten sonra büyük sermayeye dayanan toptan fiyatları ancak mevsimden mevsime değişen züccaciye, tuhafiye eşyaları ile mahrukat ve ayakkabılar hakkında kanun daha kolaylıkla tatbik olunabilir.

Bundan başka gıda maddelerindeki temevvücleri halk hemen ve cünü

na uğramışlar ve tardedilmişlerdir.

Barselon, 24 (A.A.) — Sierra Pandols ve Mora de Ebrede vukua gelen bir hava muharebesi esnasında, cumhuriyetçiler, 16 Frankist tayyare düşürmüşler ve kendileri ancak bir tek tayyare kaybetmişlerdir.

Salamanka, 24 (A.A.) — Umumî karargâhın bildirdiğine göre, Frankistler Ebre mntakasında yeni bir ilerleme kaydetmişlerdir.

Estramandurede düşmanın bütün mukabil hücumları tardolunmuştur.

Tage mntakasında, Frankistler, Elkanpillo ve Puetrode San Vicente köylerini zaptetmişlerdir. Üç gün zarfında frankistler on köy ele geçirmişler ve 700 kilometre murabbar arazi zaptetmişlerdir.

Barselon, 24 (A.A.) — Bu sabah, (Yünkers) markalı on tayyare şehri bombardıman etmiştir. Bir hafif yaralı vardır.

ibret dersi

Zaman zaman insanların dilinden düşmez:

— İbret olsun!

İbret nikbin insanın talebe ait tüm terimlerinden biridir. Kötü birşey, bir da ha tekrarlanmayacaktır. Meselâ cinayetler, harpler, insanların kafasında facia filmi çeviren her türlü hadiseler bir ibret dersi ile ortadan kalkacaktır. İbret bir tarlada işleyen orak gibi kö-tülüklerin başaklarını kökünden, topraktan ayıracaktır.

Çok saf ve hattâ biraz da gülünç olan bu ibret hikâyesine bütün beşeriyet inanır. En şüpheli zekâlar bile zaman zaman ibreti bir "hayır", âlâmeti saymışlardır. İbret olsun diye büyük cinayetler işlemiş olanlara ceza verenler kendi hisleri, kendi sınırları hesabına hareket etmediklerini anlatmak için "ibret", i ileri sürmüşlerdir. Hattâ bazan "ibret", kâfi görülmemiş, bunun sonuna bir de "müessire", kelimesi ilâve edilmiştir. "İbreti müessire", beşeriyeti kurtarmak için silâhları biraz daha bilemek cesaretini vermiş, cinayete karşı cinayeti deva saymıştır.

Beşeriyeti, "ibret", göstererek uslandırmak isteyenlere:

— Daha önce de böyle tecrübeler yapıldı, cürümleri, cinayetleri işleyenlere ne cezalar verildi. Fakat hiçbir müstakbel cinayetlere, cürümlerin işlenmesine mani olamadı.., Deseniz size verecekleri cevap şudur:

— Onlar ibret dersini iyi veremediler!

Bunun altında şu mana gülümser:

— Ben onların hatalarına düşmeyeceğim!

Kendi kendini dünyadan ve dünyanın tecrübelerinden üstün gören insan bilmez ki kendinden evvelkiler de aynı kanaatle, aynı heyecanla "İbret", lavhaları vücudu getirmişlerdir.

Bu noktada ibret almayan zavallı beşeriyetle, ibret dersi vermek isteyen akıllılar arasında hiçbir fark yoktur. Hepsi bildiğini tekrarlar.

Yeni ceza kanunları çıktığı zaman, cürümlerin ortadan kalkacağını sanan insanlar bulunduğu gibi, muharebelerden sonra muharebelerin facialarını sayıp dökmekle kavgaların bir daha tekrarı etmiyeceğini sananlar da vardır. Ne hapishaneler boşaldı? Ne de bir harp bir başka harbin anası olmaktan çıktı.

Halbuki, cürümler ve cinayetler mevâsimler gibi, rüzgârlar gibi, tabii bir cereyan takip etmektedirler.

Cinayetlere, cürümlere hissi aksülâmelerin ifadesi olan "cezalar", manî olamaz. Cezanın şiddeti cürmün azalmasına hiçbir set çekemedi.

Osmanlı imparatorluğunda bir zamanlar bütün içmek idam cezasını mücip cinayetlerden sayılmış. Bir gün bir tiryaki yakalanmış, idam edilmiş, omuzlarının derileri açılmış arasına birer mum sıkıştırılmış. Maksat bu büyük dehşet ile halkı bütün içmekten menetmektir.

Bu dehşetli manzaranın aksülâmeli, bütün azametile; vücudu bir şamdan haline giren ölünün cesedini bekleyen yenileri neferinde şahlanıyor. Yenileri bütün kesesinden bir tutam bütün çıkarıyor, çubuğuna koyuyor. Çubuğunu ölünün omuz derileri arasından fısırlar gibi yanan muma tutuyor. Ve piposunu tütüre, tütüre ölüyü bekliyor.

Her "İbreti müessire", nin arkasında onu karikatür haline koyan göze görünmez bir zaruret vardır. O'nun için, "İbret", de haddizatında bir gülünçlük mevcuttur.

Sadri Fâtem

TEŞEKKÜR

Sevgili yavrumuz Sezer Uz'un anı bir ö-lüm neticesi ebedî ziyandan ileri gelen umulmaz acımıza; evimize gelmek, cenâzesinde bulunmak, telgraf ve mektup göndermek suretiyle iştirak eden akraba ve aile dostlarımıza şu elemli anımızda ayrı ayrı şükranlarımızı sunmak imkânını rica ederiz.

KARADA HAVADA DENİZDE ASKERLİK

Denizde, karada ve havada harp hazırlıkları

Büyük devletler harp filoları için yüzlerce yeni gemi inşasına başlamış bulunuyor. Deniz silâhlarında görülen teknik ilerleme en son kemalini bulmuştur. Elektriğin dünyaya medeniyetine verdiği hız, harika denebilecek büyük yenilikler meydana getirmiştir. Dretnotların ton ve süratleri yükseliş fazlasıyla. Büyük devletler arasındaki üstün gelmek rekabeti devam ediyor. 1922 yılında Vaşingtonda yapılan anlaşma 1936 yılında bozuldu. Bazı devletler bu arada 35.000 tonluk birkaç harp gemisi inşa etmişti. Bu inşaat Vaşington anlaşmasının müsaade ettiği hududu aşmıyordu. Japonlar bu anlaşmaya girmemekle beraber, büyük gemi inşaatına da başlamamışlardır. Almanlar 1928 senesinde Versay muahedesi ahkâmına uygun olarak 10.000 tonluk zırhlılar yaptılar.

Alman mühendisleri muahede ahkâmının müsaade ettiği tonu aşmama ile beraber, yeni tip bu zırhlılar için çok kuvvetli top yerleştirdiler. Süratlerini de başka devletlerin en son sistem zırhlılarından daha süratli yaptılar. (Deutschland), (Admiral Scheer) ve (Admiral Graf Spee) namı verdikleri bu üç harp gemisine 6 — 28 lik toplar yerleştirdiler.

Almanların bu gemilerinden aşağı kalmak istemeyen Fransa 26.000 tonluk iki harp gemisini denize indirdi. Bu iki gemiye (Dunkergue) ve (Strasbourg) namlarını verdiler. Dunkergue geçen yıl ikmal edildi ve Fransanın büyük millî bayramında suya indirildi. Bunun süratî 31 . 32 mildir.

Ağır toplar zırhlının ön tarafına dörderli iki kuleye yerleştirilmiştir. Bu toplar 23 santimlik 8 tane dir. Fransadan aşağı kalmak istemeyen İtalyanlar derhal faaliyete geçtiler. Littorio, Vittorio, Yeneto namında

3500 tonluk 9,38 santimlik iki büyük harp gemisini inşa ederek denize indirdiler.

İNGİLİZ - ALMAN ANLAŞMASI

Deniz silâhları hakkında Almanya ile İngiltere arasında bir uzlaşma yapılmıştır. Bu anlaşma hükümlerine göre Almanlara 26.000 tonluk iki ve 25000 tonluk daha iki, ki dört harp gemisi inşası hakkı verilmiştir. Almanlar bu haktan henüz istifade etmemiştir. Harp bütçelerinin müsaadesizliği şimdilik buna manidir. Fakat İngiltere, Amerika ve Japonya gibi dünyanın birinci derecede denizci devletleri Avrupa kıtasında ki deniz silâhlanmaları karşısında tedbirler almağa başlamıştır. Sovyetler bile üç büyük harp gemisinin inşasına başlamıştır. İngilizlerin harp tezgâhlarında inşa edilmekte olan beş harp gemileri vardır. Bu sene içinde daha beş tane tezgâha konacaktır. Umumiyetle küçük, büyük İngiliz tezgâhlarında halî inşa-

da 150 den fazla deniz harp vasıtası vardır. Bunların tonu 500.000 dir. Hiç bir devirde İngilizler böyle topyekûn gemi yapmamıştır. Amerikalılar da dört büyük zırhlı yapıyor. Japonlar da 35.000 tonluk dört büyük harp gemisi yapmağa başladı.

YENİ HARP GEMİLERİNİN SİSTEMİ

Umum devletlerin inşa halinde olan yeni dretnotları kalın zırhlılarla kapalı olacaktır. Bu zırhlılar tayyare bombalarından korunmak içindir. Meselâ, "Vaşington" dretnotunun üst kısmındaki zırhının kalınlığı 254 milimetredir. Bu kadar zırhlı kalınlığı 75 santim demir kalınlığı demektir. Bundan başka yeni dretnotlar birçok yeni sistem bölmelere ayrılmıştır. Bu bölmeler birbirinden ayırılır. Tayyare veya tahatlebirden gelecek bir bomba veya torpil bu bölmelerden birini, ikisini, hattâ üç ve dördünü delecek olsa bile, dretnota hiç bir şey olmayacaktır. (Devamı 10 uncu sayfada)

Tehlike

Yazan : Sidney Horler

— 11 —

Çeviren : Hikmet Münir

Granston, bu dedikoduyu bizzat tahkik etmek istedi.

O gece Montag'a uğrayıp hakikati kendisine sormaktan iyisi yoktu.

Eğer Beril, gerçekten ihanet etmişse, artık bu işe bir son vermek lâzımgeldi. Zaten o güne kadar Beril — parası için — aldığı dair yapılan dedikodular, onu biktirmişti.

Granston, bu kat'i karar üzerine doğruca Montagın evine gitmişti. Karşılaştığı vaziyet, çok sürmeden içerisinde, zaptedilemez bir kuvvet haline gelen, kara bir şüphe uyan, dırmıştı.

Montagın uşağı, şaşkın bir halde "efendi" sinin evde olmadığını söylüyordu.

Granston, hiddetle uşağı bir tarafa itmiş ve derhal oturma odasına kapısına dayanmıştı.

İçerde Montag!... Yarı sarhoş bir halde!... ve kolları arasında Beril!...

Montag asabiyetle kızı bırakıyor ve ayağa kalkarak terbiyesizce haykırıyor:

— Ne istiyorsun? Ne hakla buraya?...

Fakat görünen manzara, Granstonun bir insan nezaketiyle cevap vermesine lüzum bırakmıyor. Üzerinde içkiler dolu bir masa başında oturmaktadırlar. Berilin saçları dağınık... ve yüzü kıpkırmızı...

Granston o anda fırsat bulsa, bu serseriye öldürebilir de... Fakat o

serseri daha çabuk davranıp, bir tabanca çıkarıyor ve Granstonun yüzüne doğru tutarak:

— Çekil, diyor. Çekil. Öldürürüm!

Granston bu tehdide rağmen, yerinden sıçrayor, Montagın bileğine atılıyor. Derken, bir tabanca sesi... Ondan sonra... Karanlık!...

Bütün bunlar beş sene evvel olmuştu. O zamandanberi Granston, ne Montagı, ne de — bilâhare Montagla evlenen — o rezil kadını görmüştü. Hiç şüphesiz ki skandal olmuştu. Fakat bu skandalın akisleri, küçük Rodburo şehrinin hudutlarını aşmamıştı. Hele Londraya asla varılamamıştı.

Bu sıralarda Granstonun, isimlerinden birini de değiştirmiş olması, hâdisenin tamamıyla uzak ve geniş çalkantılar yapmaksızın geçmesine yardım etmişti. Granston daha önceleri Filip Noris diye anılırdı. Rodburodan ayrılıp da Londraya yerleştiği zaman Noris ismini değiştirip anne tarafından kendisine verilmiş olan diğer bir ismi, yani bugünkü Granston adını aldı.

Tam beş sene!... Zamanın süratle geçişi bakımından kısa bir mesafe... Fakat bu kısa mesafe içinde bugüne kadar neler olmuştuk!

Filip Granston, muvaffak olmak için küçük bir şehirde, durmaksızın bocalayan bir avukaterk halinden, kocaman bir adli müşavir, şöbretili

bir dava vekili mevkiine yükselmişti.

Bittabi bu mevkie yükselmesine talih de yardım etmişti. Lord Bardsbör isimli yüksek nüfuzlu bir sosyete adamına rastlayıp, onu gayet müşkül bir vaziyetten kurtarması onun muvaffakiyetinde büyük rol oynamıştı.

Lord Bardsbör, selâmete erdikten sonra, bütün tanıdıklarına Filip Granston'dan bahsetmişti. Harikalar, harikaları takip ederek, müsteriler, müşterilerin peşinden gelerek Granston bugünkü mucizevi itibarını elde etmişti.

Muvaffakiyetin muvaffakiyeti doğurduğu yolunda söylenen ata sözü, Filip Granstonun hayatını anlatmak için tam biçilmiş kaftandır. Granston hatırlar ve hayalden geçmeyen servetlere erişmişti. Fakat şu dakika da kendisini o rütbeye çıkaran talihe de esef ediyordu... Niyton Montag!... Hayasız herif bu cezaya lâyıktı... Aç kılmağı, sürünmeği hak etmiş bir adam... Her ne hal ise... Hoşa gitmiyecek herhangi harekete kalkacak olursa, Granston onu polise verecekti. Hâdiseyi bitmiş sayıyordu...

V

O akşam Savoy otelin lokantasında bir masa başında yemek yiyen üç erkek ile bir kız, çok kimselerin dikkatini celbediyordu. Dikkati celbetmeleri gayet tabii idi.

Yıldönümleri :

74 SENE EVVEL BUGÜN

Hocapaşa yangını

İstanbul en büyük felâketleri, yangınlar ve hastalıktan görmüştür. Tarihte öyle yangınlar vardır ki, insanın aklı durur, inanamaz.

Haliçte başlayarak Marmaraya kadar uzanan ve önüne gelen bütün evleri yakıp kül haline getiren bu yangınlar günlerce devam eder ve tabii pek iptidai olan söndürme vasıtaları ile hiç bir şey yapılamaz!

Tarihi, nisbeten eski olmaıyan büyük yangınlardan biri de Hocapaşa yangınıdır. Bu yangın 1864 yılı 25 ağustos günü, yani tam 74 sene evvel bugün çıkmıştı.

Ateş, o vaktin mühim gazetelerinden biri olan Ceridei Havadis gazetesinin matbaasını da yakmıştı. Bu gazete yangından sonra çıkardığı sayısında ateşi şöyle anlatıyordu:

"Kıvılcımlar, rüzgârın yardımı ile etrafa sırayet ederek yer ve gök ateşi içinde kaldı. Alevler Çağaloğlu ve Tavukpazarına ilerledi. Çemberlitaş, Divanyolu, Gedikpaşa ve Kadirga, Kumpapı, bu alevlerden kurtarılamadı. Sul tanahmet meydanındaki Kılıçhane önlerine kadar her şey kül oldu. Yirmi saat bağırsıma dinmedi.."

O vakit yukarıda isimleri sayılan yerlerde en büyük paşa konakları vardı. Hepsini yanan alevler arasında idi. Hocapaşa yangınından evvel İstanbul'da müthiş bir kolera salgını olmuştu. Bu için bekârlar, hamal takımı şehri terkedip gitmişlerdi. Yangın felâketinden sonra da eşya taşımak için şehirde kamal bulmak imkânsız hale gelmişti.

En nihayet, bir tabur asker, evsiz kalanların kurtarılan eşyalarını taşımak için gönderildi. Fakat eşyalar ne reyeye taşınacaktı. Binlerce insan gök kubbe altında kalmışlardır. Şehirde bir de ev buhranı başlamıştı.

Bu feci hal aylarca devam etti. Felâketzedeler yangını müteakip teşekkül eden iane komisyonunun verdiği ekmele karımlarını doyuruyor, cami avlularında sabahlıyorlardı.

Niyazi Ahmet

RADYO

25 - AGUSTOS - 938 -PERŞEMBE

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Plâkla Türk musikisi, 13,30 Muhtelif plâk neşriyatı, 14 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat: 18,30 Plâkla Türk musikisi, 19,15 Spor musahabere: Eşref Şefik, 19,55 Borsa haberleri, 20, Saat ayarı: Grenviç rasathanesinden naklen. Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,40 Hava raporu 20,43 Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev, 21, Saat ayarı: ORKESTRA: 1 — Veber: Oberon. 2 — Nedbal: Vals trist. 3 — Ganne: Le saltenbank. 21,30 Şan: İnci ve arkadaşları, 21,50 Saz eserleri: Refik Şemsettin ve arkadaşları, 22,10 Akl idaresinde, 22,50 Son haberler ve ertesi günün programı, 23, Saat ayarı: SON.

26 - AGUSTOS - 938 - CUMA

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Plâkla Türk musikisi, 13,30 Muhtelif plâk neşriyatı, 14 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat: 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,15 Konferans: Selim Sırrı Barsan (İnsanlar nasıl mesut olabilir), 19,55 Borsa haberleri, 20, Saat ayarı: Grenviç rasathanesinden naklen. Nezihe Uyar ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,40 Hava raporu 20,43 Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev, 21, Saat ayarı: ORKESTRA: 1 — Frederiksen: Fenlandiya. 2 — Çaykovsky: Vals de flör. 3 — Linke: La pötite püpe. 21,30 Nihal Asım ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 22,10 Viyolonsel, Piyanoda Aleks Kelci İstanbul konservatuvarı profesörlerinden Muhittin Sadak. 22,50 Son haberler ve ertesi günün programı. 23 Saat ayarı: Son.

Zira, üç erkek pek meşhur kimselerdi. Kız ise, o salonda kadın namına en güzel mahlûktu.

Stefan Brandel, kızı Meriye bakırgı zaman, onu şimdiye kadar görmediği bir neşe içinde buluyordu. Bunun da sebebi basitti. Çünkü Meri, o akşam, sevdiğine kani olduğu erkekle beraberdi.

(Arkası var)

Yugoslavya mektubu:

Şark için deli olan
seyyahlarBir ömer ağanın uydurmaları ile
"Beykonağı,"nda neler görürler?

Adriyatik denizinin kıyısında bulunan tarihî Dubrovnik şehrinde birkaç saatlik yolculukla, Bosna Hersek'teki eski Türk kasabası Trebinje'ye varılır.

Bu küçük ve tarihî kasabayı yazın sık sık ecnebler ziyaret etmektedir. Burasını neden acaba ecnebi seyyahlar daima ziyaret ediyor?

Onlara göre orası henüz şark sırlarıyla dolu imiş! Orada bugün de harem ve esrarengiz şark âdetlerini görebilirler! Malûmya, Avrupalı seyyahlar umumiyetle şark delisidirler. Hareme, feraceye, şark âdetlerine bayılırlar.

Yugoslavyada, bugün de herkesçe malûm eskiden kalma pek çok Türk şehirleri, Türk kasabaları, mahalleleri, camiler, çeşmeler, abideler vardır. Bunların başında Saraybosna ile Mostar gelmektedir.

Parası olmadığı için Saraybosna ile Mostarı ziyaret edemeyen Avrupalı seyyahlar, Dubrovnik'e yakın olan bu küçük Trebinje kasabasına koşmaktadır.

Oradaki açığözlerden biri olan Ömer ağa, seyyahlara klavuzluk ederek mükemmel bir şark uydurmasını onların gözünün önünde canlandırmaktadır.

Bu adam, seyyahların geleceğini haber alır almaz, hemen her günkü kıyafetini çıkarır, fes, şalvar ve yelek giyer, ecnebleri karşılar. Bunları kendisini seyyahlara sanki hakikî bir şarklı imiş gibi göstermek için yapmaktadır. Adamın bu kıyafeti ecnebilere esrarengiz, gayet meraklı görünmektedir. Bir başkalık, Avrupada olmıyan görülmeyen birşey: Hakikî şark! Şark!

Ömer ağa, onlara bozuk fakat ecneblerin anlayacağı kadar bir almanca ile: — Kale 1706 da inşa edilmiştir, der. Kaleyi inşa ettiren Osman paşa Resül beydir. Kasabayı kuran da odur. Kasabada gördüğünüz saat kulesini de o yaptırmış, kuledeki saati Venedikten 300 altına getirmiştir...

Kaleyi gezerken iki camiye tesadüf edilir. Birisi Sultan, öteki Osmanpaşa camisi. Ömer ağa, seyyahları Osmanpaşa camisine götürür ve şu izahatı verir: — Osman Paşa, bu camiye inşa ettirdiği zaman, İstanbulda, padişahın huzurunda onu itham etmişlerdir. Gülü onun yaptırdığı bu cami, sultanın camisinden daha güzel imiş ve halk namaz kılarken padişahın ismini değil onun adını söylüyormuş. Bunun üzerine İstanbuldan gelen bir ferman Osman Paşayı ve on oğlunu idama mahkûm etmişti. Kendisi İstanbulla gitmiş, orada idam edilmiş, gitmeden evvel oğullarını Zagora isminde bir köyde saklamıştı.

Ömer ağa, izahatına devam eder: "Bugün gördüğünüz gibi, kale çok metruktür. Nerede ise bu tarihi ve ortaçağı gösteren abide yıkılacaktır. Seyyahlar hep bir ağızdan: — Ne yazık, ne yazık! derler. İki tarafı yüksek duvar olan yoldan yürüyerek Osmanpaşa sülâlesinden Süleyman Paşa Resûlbey konağına giriyoruz. Buraya kapalı bir methalden giriliyor. Geniş bir sahada bir sürü kâgir bina vardır.

Ömer Ağa, seyyahlara hitaben: — Madam ve mösyöler, şimdi hakikî bir bey evinde birkaç heyecanlı dakika geçireceksiniz, diyor. Burada Türk asıladelerinin hayat ve âdetlerini öğrenmek fırsatını bulacaksınız. Burada sizi hayrette bırakacak meraklı şeyler ve âdetleri göreceksiniz.

Ecnebler, Ömer ağayı merakla, ağızları bir karış açık, büyük bir dikkatle dinliyorlar. Ben de kendimi bu anda gayri ihtiyari bir ecnebi sayarak Ömer ağayı dinliyordum.

"Begenhavs, un (bey konağı) nın methalinden giriyoruz. Ömer ağa, konağı almanca olarak "havs," diye tercüme etmişti. Oradan (Begenhavs) gelmektedir.

Yoldaşlarımla yüzlerinde merak ve heyecan okuyorum. Herkes telâşta. — Bayanlar ve baylar, bu ilk avludaki bina, selâmlıktır. Bu binada beyler, erkek misafirlerini kabul ederler. Şu binada da yabancı ve misafirler alıkonulurdu.

Ömer ağa, misafirlerini gezdirerek devam ediyor: — Yazın, bunaltıcı sıcak günlerde, beyin hanımları ve cariyeleleri işte burada banyo yaparlardı. Bu gördüğünüz delikten, ırmağın suyu avludaki havuza girer, ötekinden çıkar. Havuza giden merdiven pembe mermerdendir. Etrafında mermerle döşenmiş yer güneş banyosu yapmağa mahsus yerdir.

Ömer ağa, burada övünerek şunları ilâve eder: — Görüyor musunuz, bizim hanımlar yüzlerce sene evvel su ve güneş banyosu yaparlardı, sizlerde bu, ancak son asırda plâjlarda moda olmuştur.

Haremliğin birinci katına çıkacağı -mız zaman bizi merdiven başında Türk millî kıyafetlerini giymiş genç kızlar karşıladı.

Bunlar, konağın dairelerin ve oradaki mobilyanın resimlerini satıyorlar. Bu da Ömer ağanın marifetlerinden biriydi. Asıl marifetleri yukarıda görecektik.

Taş merdivenden çıkıyoruz. Geniş bir sofaya geliyoruz, sofada yan dairelere giren birçok kapılar var. Bir daireye dalıyoruz. İçerde genç kızlar: gergef üzerine gerilmiş bir kumaş sırma ve ipek ile işliyorlar. Diğer bir dairede kadınlar halı dokuyorlar. Bu işlerle vaktile beyin harem dairelerinde uğraşıyorlar.

Üçüncü dairede seyyahlar hayretten afalladılar. Bu daire tam bir Türk - Boşnak üslûbunda döşenmiş bulunuyordu. Her tarafta güzel halılar, seccadeler, yastıklar, peşkirler, nargileler, raflar, minder ve türlü türlü küçük eşyalar.

Ömer ağa, yine izah ediyor: — Muhterem bayan ve baylar, şimdi hakikî bir beyin nasıl yaşadığını göreceksiniz.

Ömer ağanın komedyası, işte şimdi yine başladı. Bir mindere uzanarak ellerini çırpı. Bunun üzerine genç bir kız odaya giriyor, derin bir temenna ederek önünde emirlerini bekliyor, el pençe divan duruyordu. Ömer ağa, bir kahve istedi. Hemen parlak bir bakır tepsi ile kahve getiriliyor. Ömer ağa, (sonu 10 uncuda)

Ben de seni çağıracaktım, gardiyan! Çilingire haber verin; benim kupumun kiliti bozuk! Bir sağlamını takın!

2 ne defadır, ki yüzümü kestiniz. Eğer böyle traş ederseniz, yakında tek müşteriniz kalmaz!

Benim müşterileri traş etmeye müsaade vermez, ki patron! Ben, sade yabancıları traş ederim!

Dur hele! Sen beni malededeğini sanıyorsun demek, ha? Şaşarım aklına, Çarlı! Şimdi apışıp kalacaksın karşımda!

Ben de seni çağıracaktım, gardiyan! Çilingire haber verin; benim kupumun kiliti bozuk! Bir sağlamını takın!

2 ne defadır, ki yüzümü kestiniz. Eğer böyle traş ederseniz, yakında tek müşteriniz kalmaz!

Benim müşterileri traş etmeye müsaade vermez, ki patron! Ben, sade yabancıları traş ederim!

Dur hele! Sen beni malededeğini sanıyorsun demek, ha? Şaşarım aklına, Çarlı! Şimdi apışıp kalacaksın karşımda!

Ben de seni çağıracaktım, gardiyan! Çilingire haber verin; benim kupumun kiliti bozuk! Bir sağlamını takın!

2 ne defadır, ki yüzümü kestiniz. Eğer böyle traş ederseniz, yakında tek müşteriniz kalmaz!

Benim müşterileri traş etmeye müsaade vermez, ki patron! Ben, sade yabancıları traş ederim!

Dur hele! Sen beni malededeğini sanıyorsun demek, ha? Şaşarım aklına, Çarlı! Şimdi apışıp kalacaksın karşımda!

Ben de seni çağıracaktım, gardiyan! Çilingire haber verin; benim kupumun kiliti bozuk! Bir sağlamını takın!

2 ne defadır, ki yüzümü kestiniz. Eğer böyle traş ederseniz, yakında tek müşteriniz kalmaz!

Benim müşterileri traş etmeye müsaade vermez, ki patron! Ben, sade yabancıları traş ederim!

Dur hele! Sen beni malededeğini sanıyorsun demek, ha? Şaşarım aklına, Çarlı! Şimdi apışıp kalacaksın karşımda!

Ben de seni çağıracaktım, gardiyan! Çilingire haber verin; benim kupumun kiliti bozuk! Bir sağlamını takın!

SPOR

Dün gece yapılan ikinci karşılaşmada

Güreşçilerimiz 4 - 5 galip

Festival komitesi tarafından getirilmiş olan Peşte güreş muhtelili ile İstanbul muhtelili arasındaki ikinci müsabaka dün akşam yapılmıştır.

Seyirci miktarı geçen seferki kadar az olan bu güreşlerin ilkinin 56 kiloda Macar Zöke ile Çakır Ahmet yaptılar. Güreş serbestti. Her saniyesi heyecan içinde geçen bu çarpışmanın ilk devresini Zöke kazandı. Macar, hâkim olmakla beraber Ahmedin müdafaası da çok güzeldi. Güreşin onuncu dakikasında Ahmet rakibini sırtına aldı, tayyare oyunu yapar gibi rakibini uzun müddet dolandırdı, fakat bir netice alamadı. 15 dakika süren güreş neticesinde Macar Zöke ittifakla galip geldi.

61 KİLO:

Bu güreş, Yaşarla Zendi arasında ve Greko Romen olarak yapıldı. Müsabaka çok çetin oluyor. Yaşar bütün oyunlarını minder kenarında tatbik ettiği için bir netice alamıyordu.

İlk devre berabere bitti, kurayı Macar kazandığı için Yaşar alta düştü. Zendi rakibini saltoya almak istedi, ise de muvaffak olamadı. Bu kısım bir netice vermeden bitti.

Macar, alta düştüğü ilk anda bariz bir şekilde minder dışına kaçtığı için hakem tarafından ihtarla maruz kaldı. Her iki güreşçi de bu devrede sık sık favul yapıyorlar ve oyun hakem tarafından durduruluyordu. Devre bu suretle sona erdi ve güreş ayakta başladı. Çarpışma tamamen müsavi şekilde devam ediyor. 20 dakika sonra karar merakla bekleniyor. Neticede Yaşar ittifakla galip.

66 KİLO:

Mersinli Yahya — Fobyan (Greko Romen), hakem Macar.

İlk on dakika hiç bir oyun tatbik edilemeden bir itişme halinde devam etti. Yalnız, devre ortalarında Yahya bir kere rakibinin kafasını kaptı ise de, bu minder kenarında olduğu için netice alamadı. 9 uncu dakikada bir kafa daha kaptı, bu da aynı şekilde neticelendi.

İkinci devre kurada Yahya alta düştü, Macar, rakibini saltopa almak istedi, muvaffak olamadı ve böylece 3 dakikayı aynı oyunu tatbik etmek için uğraşmakla geçirdi. Yahya da üstte olduğu müddetçe hiç bir oyun tatbik edemedi. Son saniyede Macar, tam tuş olacaktı, gonk imdadına yetişti.

Şimdi, ayakta güreşiyorlar. Yahya, daha atak. Neticede Yahya ekseriyetle galip geldi.

72 KİLO:

Proka — Sadık (Serbest), hakem Necati.

Halk, umumiyetle serbest güreşe daha büyük bir alâka gösteriyor. Nitekim bu güreşte de öyle. Sadık ilk dakikada rakibini alta aldı ve ayağını bükmeğe başladı. Proka, bu vaziyetten ancak dışarı kaçmakla kurtulabildi. İlk devre bu şekilde ve Sadığın galibiyetiyle bitti. İkinci devrede Macar, yine altta, Sadığın oyunlarına kapılmamak için bütün gücünü sarf ediyor, Proka, bu esnada menfi çalışma-

sı yüzünden bir ihtar aldı. Yerde güreşmek hiç bir netice vermediğinden hakem güreşin ayakta devamına karar verdi. Proka, güzel bir oyunla Sadığı yere vurdu ise de bir iki oyun tatbikinden sonra tekrardan alta düştü. Ve neticede Sadık ittifakla galip sayıldı.

79 KİLO:

Kovaç — Adnan (Greko Romen), hakem Macar.

Güreş, çok sıkı başladı. Kovaç çetin bir güreşçi. Adnanı hayli sarsıyor. Bir aralık bu çetinlik minder dışına da devam etti ve hakemin arkaya imdat ister gibi çaldığı düdüklardan sonra ancak sükûnet teessüs etti. İlk devreyi bu şekilde berabere bitti.

Kurada Macar alta düştü. Adnan, bir oyun yaparken köprüye gelir gibi olduysa da kurtuldu ve üç dakika, hiç bir netice vermeden bitti.

İkinci üç dakikanın Adnan için tehlikeli olacağı tahmin ediliyor. Nitekim Kovaç güzel bir salto yaptı ise de neticesiz kaldı. Adnan saltodan sonra müdafaaya geçti ve devre bitti.

Şimdi ayakta güreşiliyor. Kovaçın bazı uygunsuz, asabice hareketleri halı sinirlendiriyor. Sonunda Kovaç ekseriyetle galip geldi.

87 KİLO:

Polat — Şevki (Greko Romen), hakem doktor Saip.

İlk devre gayet zevksiz bir surette ve bir itişme halinde devam edip gitti. Her iki güreşçi de hiç bir oyun yapmıyorlardı. Son dakikalarda Şevkinin yorulduğu farkediliyordu.

Kurada Macar kazandı. Şevkiyi bir kere saltoya ve bir kere de kündeğe aldırıp da tuş yapamadı. Üçüncü bir oyunda Polat, bir burgu ile rakibinin sırtını yere getirdi. Şevki köprü kurtuldu ise de neticeyi değiştirmeye muvaffak olamadı ve 12 dakika 12 saniyede yenildi.

56 KİLO:

Emin — Harvart (Greko Romen), hakem Macar.

Müsabaka harici olan güreş çok güzel başladı. Macar bir ara kafa kapmak isterken, belini kapırdı, fakat kurtuldu. Kilosunda Balkan birincisi olan Yunanlının sırtını yere getirdik. İki sonra parlamaya başlayan Emin, iyi güreşiyor. Rakibini bir kere saltoya aldı, fakat yenemedi. Bunu müteakip kapıldığı bir kafa kolla tuş yaptı ise de orta hakemi görmedi. Harvart akabinde bir köprü kurtuldu ve uzun müddet bu vaziyette kaldıktan sonra kenarda olduğu için kurtulabildi.

İlk üç dakikalık devrede Harvart, alta düştü ve bu esnada Emin çok güzel güreşine rağmen kendi oyunu ile 12 dakika 50 saniyede tuş oldu.

72 KİLO:

Madaraş — Celâl (Greko Romen), hakem doktor Saip.

Bu güreş te müsabaka harici idi. Güreş başlar başlamaz Celâl taarruza geçti. Bu sırada rakibine kafasını kapırdı ise onu da tehlikeli bir vaziyete sokmağa muvaffak oldu ve Macarı altına aldı. Bu şekilde uğraşırlarken

Madaraş kurtuldu ise de Celâl bir daha yakalayarak köprüye getirdi. Fakat kaçırıldı. İlk devre bu suretle sona erdi. Galip olan Celâl, rakibini alta yatırdı ise de, Macar ayağa kalkmağa muvaffak oldu. Güreş müsavi şekilde devam ederken Celâl bir kafa kolla 16 dakika ve 50 inci saniyede tuşla galip geldi.

ÇOBAN MEHMET — KOŞAHI

Serbest olarak yapılan bu güreşte Çobanın kazanacağı muhakkak görülmekte idi. Nitekim ilk tutuşma bunu gösteriyor. 87 kiloda Avrupa şampiyonu olan ve sonradan ağıra geçen Koşahi Çobana dayanamıyor. Dördüncü dakika 50 inci saniyede Çoban rakibini yere yatırdı ve bacağına bükerek, sırtını yere getirdi.

CUMA AKŞAMI YAPILACAK GÜREŞLER

Cuma akşamı son güreş yapılacaktır. Bu, revans mahiyetinde olacak ve 56 da Kenan, 61 de Yaşar, 66 da Yusuf Greko Romen güreşeceklerdir.

Celâl ve Mersinli Ahmet serbest, Mustafa ile Çoban da yine Greko Romen güreşi yapacaklardır.

Kulelide dördüncü deniz bayramı

Kendi köşelerinde, bütün karsporlarına da aynı derecede ehemmiyet veren ve bu suretle mesleklerinin icapları kadar yüksek bir vücut kültürüyle yetişmeğe uğraşan Kuleliler dördüncü deniz bayramına hazırlanıyorlar.

Bütün komutanlarla büyüklerini ve bu sporla alakadar herkesi davet eden bu genç subay namezlerinin değerli çalışmalarını bir kere daha iftiharla seyredeceğiz.

Kuleliler hazırladıkları programla bilhassa teçhizatlı atlamalar, elbiseli yüzmeler ve su içinde boğuşma ve kurtarmalara ehemmiyet vermişlerdir.

Aynı zamanda müteaddit bayrak ve sutopu takımları da alâkadarların takdir ve sevgisine layık olacaktır.

Gençler sayın Başvekilin mektebe hediye ettiği iki şarpi ile de müsabakalar tertip edeceklerdir.

Mekteplerinin önünde, kendi malzeme ve vasıtalarıyla her şeyi başarmaya çalışan Kulelileri ve onların yılmaz öğretmenlerini şimdiden tebrik eder, başarılar dileriz.

FRANSIZ HARİCİYE VEKİLİNİN ANKARA SEYAHATI

Paris, 24 (A.A.) — Suriye Başvekili yarın Parise gelecek ve bilhassa Bay Bone ile görüşecektir. Bu ikizat, Bay Bonenin Ankara seyahatinden evvel, halletmek istediği Fransız - Suriye meselelerine müteallik tavizlerin tetkik edeceklerdir.

Bay Bonenin Ankara seyahatinin tarihi henüz tesbit edilmiş değildir. Bu seyahatinin tarihi dâms Bay seyahat ya eyül nihayetinde veya teşrinievvel bidayetinde yapılabilmektedir.

ZONGULDAK ESNAF CEMİYETLERİ PARTİYE BAĞLANDI

Zonguldak, 24 (A.A.) — Esnaf cemiyetleri parti salonunda fevkalâde kongre halinde birleşik umumî bir toplantı yaparak ferdin olduğu gibi, cemiyetlerinin hükmî salâhiyetlerinin Cumhuriyet Halk Partisine bağlanmasına ve nizamnamelerine cemiyetin faaliyet sahasında Kemalizm ve parti prensiplerini tahakkuk ettirmeyi asıl gaye addeden bir maddenin ilavesine ittifakla ve alkışlarla karar vermişlerdir.

KURUNA
Abune olunuz
ve edininiz

Atatürkün iradeli eli ile kurulan Türkiye iş bankası yarın 15 yaşını dolduruyor

**Bu millî müessesenin ihtiyat akçesi, sermaye miktarına yaklaşımakta ....
tasarruf mevduatı 924 yılında 12.554 lira iken bugün
29,500,000 lirayı buldu**

Celâl Bayar 6 temmuz 1924 te müba. dele, imar ve iskân vekili olarak bulunduğ kabineden ayrılarak T. İş Bankasının başma geçmiş 9-9.1932 de İk. tısat Vekili oluncı. ya kadar müessesenin başında fasıla. sız hizmet görmüş. tür.

İş Bankası mües. sislerinden sayın Başbakanımız Bay Celâl Bayar

yatırdıkları halde 1937 yılının sonun. da bu rakamlar azametli ve mânalı bir yekûna varmıştır. 106.905 yurttaşın Türkiye İş Bankası hesaplarında 27.118.971 lirası birikmiştir.

1938 yılının beşinci ayı sonunda bu yekûn 29.453.198.26 liraya varmıştır. Türkiye İş Bankasında tasarruf hareketinin takip eylediği seyri gösteren aşağıdaki cetveli hazla tetkike lâyıktır.

TÜRKİYE İŞ BANKASI TASARRUF HESAPLARININ YILLIK HARE.

KETLERİ		
Yıl	Hesap adedi	Biriken T.L.
1924	96	12.554
1925	433	132.290
1926	617	220.310
1927	3.914	1.178.325
1928	9.788	1.705.968

lim tesirinden kurtarılmış, ekonomik ve temiz mahrukta elde edilmiştir.

Bu suretle Türkiye İş Bankası, beş yıllık birinci endüstri plânının tatbikatından kendisine düşen vazifeyi muvaffakiyetle başarmıştır. Resmî ve hususî tecrübe ve tahliller Türk antrasitinin yerli kokla mukayesesinde yüzde 40 ve cenebi koka nazaran yüzde 35 faikiyeti tebeyyün etmiştir. Türk antrasitinin başlıca vasıfları a. rasında kolaylıkla ateş alması, açık maltızlarda ve her nevi iskaralı sobalarda koku ve zift yapmadan dumanlı, yanması, sayılabilir. En iyi cins tabii antrasitle Türk antrasitinin mukayesesinde bu sonuncuda yüzde 3 kadar az kalori farkı bulunmaktadı. Türk antrasitinin kalorisi o. dununkinden 2,4 misli daha fazladır.

Türk antrasit fabrikasının tali istihsalâtı arasında ise şu kimyevî maddeler vardır. Tayyare benzolü, motör benzolü, ağır benzol, kreozot, krezilol, antrason yağı, zift, yol katranı, karbolineum.

ANTRASİT FABRİKASININ MAMULATI ÇOK RAĞBETTE

Antrasit fabrikasının mamulâtı yıl geçtikçe yurdun her tarafında rağbet görmekte ve alıcı bulmaktadır. 1937 yılında fabrika eski yıllardan elinde kalan stoku da sarfetmek suretile 77.327 ton plâse etmiştir.

1937 yılında faaliyete geçen briket fabrikası ise 0-10 lâve ve 0.10 antrasit ve ziftin yüksek valörlü bir mahsul şekline girmesine hizmet etmiş, imal eylediği, kolay ve çabuk yanma hasası olan briketler derhal alıcı bulmuştur.

Türkiye İş Bankası havzaya yalnız ileri teknik getirmiş değildir. O aynı zamanda bu mntakada amelenin refah seviyesini yükseltmek, yaşayış şartlarını ıslah etmek yolunda çok yerinde sosyal tedbirler de almıştır. Maden ocaklarında yaptırılan yatak, haneler sıhhi ve ucuz aş evleri, yıkanma yerleri, sinema, amele çocuklarına mektep, çocuk bahçeleri, parktan başka bütün memur ve amele için içtimai yardım teşkilâtı da kurulmuştur.

Türkiye İş Bankası Havzada istihsal maliyetinin düşürülmesine hizmet etmiş ve istihsal kudretinin yükselmesine yardım etmiştir.

Dört şirketin son yıldaki istihsal. leri:

1934	753.207	Ton
1934	782.709	Ton
1936	836.392	Ton
1937	890.869	Ton

Havzanın 1937 yılında umum istihsalâtı 2.306.869 ton olduğuna göre, Türkiye İş Bankası şirketlerinin aynı yılda elde ettikleri muvaffakiyetin derecesi kolaylıkla ölçülebilir.

Banka memlekette şeker endüstrisinin teessüsüne büyük mikyasta yardım etmiştir.

CAM FABRİKASI SAYESİNDE MEMLEKETTE KALAN PARA

Paşabahçede kurulan şişe ve cam fabrikası onun eseridir.

Bu fabrika, memleketimizin yakın düne kadar haricîten ithal ettiği şişe ve züccaciye ihtiyacını tamamen karşılamakta ve her yıl bir milyon liranın yurt içinde kalmasını temin etmektedir.

Fabrika şimdilik yurdun başlıca ihtiyacı olan:

a — Şişe, binlik, damacana ve benzerleri,

b — Kâse, tabak, bardak, sürahi; kavanoz gibi adi ev ve piyasa züccaciye eşyasını, imal eylemektedir.

Şişe kısmının kapasitesi 4.200.4.600 ton arasında ve züccaciye kısmının kapasitesi ise 1.165 ton raddesindedir.

Paşabahçe fabrikasının bu günkü imalâtı piyasalarımızda takdirle karşılanmıştır. Şişe ve züccaciye eşyasının yanında fabrikada muvaffakiyetle yapılan kristal eşya en ağır ve lüks Avrupa mamulâtını aratmayacak kadar zarif ve güzeldir.

Fabrikanın plânı yapılırken, memleketimizin bu günkü şişe ve züccaciye sarfiyatının atiyen artması ihtimali göz önünde tutulmuş ve inşaat tarzı fabrikanın kapasitesinin yüzde 50 nisbetinde genişletilmesi esaslarına göre teemmül edilmiştir. Bundan başka fabrikada pencere camı imal edilemek için lâzım gelen tesisatın yapılması da inkişaf programında yer almıştır.

Ankarada Yünış fabrikası ve Buradaki İpekîş fabrikası ile dokumacılık endüstrimize hizmet etmiş, Malatya'da kurulmakta olan bez ve iplik fabrikası için teşkil olunan şirkete Ziraat ve Sümerbankla müsavî nisbetle iş tirak etmiştir.

İŞ BANKASININ KURDUĞU SİGORTA ŞİRKETİ

Türkiye İş Bankası, memlekette milyonlarca liralık servet ve muamelelerin emniyet ve kefaletini üzerine alacak millî müesseselere olan ihtiyacı gözönünde tutarak 938 yılında yarım milyon lira sermaye ile (Anadolu Sigorta) şirketini kurmuş ve bu teşsis Türk sigortacılığının nüvesini teşkil etmiştir.

Bilâhara 1936 yılında teşkil eylediği (Ankara sigorta) şirketi de banka, bir taraftan yurtta millî sermaye ile teşekkül etmiş Türk sigortacılığı-

Bankanın İstanbul şubesi müdürü
Bay Nejat

nın teessüsüne hizmet etmekle beraber hususî bir teknik işi olan sigortacılığı hakkile öğrenen ve bu sahada da dirayet ve iktidar gösteren gençlerin yetişmelerine yardım eylemiştir.

Bundan başka millî servetin emniyeti düşüncesile her yıl harice giden mükerrer sigorta ücretinden bir kısmını memlekete alkonulması maksadile 1929 yılında (Millî mükerrer sigorta şirketi) ni kurmuştur.

Bunlardan başka Türkiye İş Bankasının kurduğu şirketler veya iştirak ettiği diğer teşebbüsler arasında şunlar sayılabilir.

Ergani şirketi, Kunduz ormanları şirketi, Canlı hayvan ticaret kurumu, İş Limitet şirketi, Kurşun sanayii limitet şirketi, Pamukîş limitet, Sün. gericilik Türk anonim şirketi, Tel ve çivi işleri Türk limitet şirketi, Türk gülyağcılığı, limitet şirketi, Üzüm kurumu limitet şirketi, Türk tütün limitet şirketi, Umumi mağazalar anonim şirketi, Şilepçilik şirketi.

KURUN: Türkiye İş Bankasına şimdide kadar olduğu gibi bundan sonra da memleketin iktisadî kalkınmasında büyük muvaffakiyetler dileriz.

rasının yanında ihtiyat akçesinin de sermaye miktarına yaklaşmak üzere olduğunu göstermek kabildir. 1938 yılı başında ihtiyat akçesi 3.470.000 lirası bulmuştur.

Bundan başka bankaya mevduat her yıl mütemadiyen artmış, plâsman ve iştirakleri de bu nisbette genişlemiştir. Bu hareketi gösteren cetvel aşağıdadır:

Sene	Mevduat	Plâsman	Esham ve tahvilât cüzdanı ve iştirakler
1924	2.474.446	933.897	24.000
1925	8.201.964	5.372.804	580.340
1926	15.116.600	11.426.080	552.942
1927	26.004.615	15.912.718	1.854.478
1928	37.575.922	25.828.082	2.007.634
1929	45.339.538	31.921.344	6.106.265
1930	44.983.124	32.355.915	7.280.186
1931	41.141.444	29.392.845	6.110.720
1932	46.090.806	30.105.389	8.065.111
1933	50.177.835	33.097.952	11.334.493
1934	53.340.782	33.512.575	13.669.552
1935	61.505.768	38.069.204	17.695.657
1936	73.906.814	42.808.385	18.386.015
1937	90.768.361	56.680.050	19.196.242

lanmak usulü ilk defa olarak Türkiye İş Bankasının delâlet ve teşebbüsü ile memlekete girmiş ve yerleşmiştir. Türk gençliğinin, kırmak, usanmak bilmiyen azimli çalışması ve kabiliyetinin yüksek derecesi hesap makinelelerinin kullanılmasında, dünyadaki benzer vaziyetlere nisbetle bir rekor teşkil edecek neticeler vermiştir. Az memurla iyi ve sağlam iş temin olunmuş, randman tahmininin fevkinde bir yükseliş arz etmiştir.

Türk inkılâbının Türk kadıma cemiyet içinde lâyük olduğu mevkii her suretle temin etmiş olmasından istifa eden Türkiye İş Bankası, bu devanın tahakkukunda kendisine düşen vazifeyi başarmakta geri kalmamış ve Türk kadıma teknik bankacılık servisinde de geniş ölçüde yer vermiştir.

TASARRUF PROPAGANDASI VE NETİCESİ

Telkin ve teşvik vasıtalarının her türlüüne baş vurarak, çocuğundan gencine, gencinden ihtiyarına kadar her yaşta yurttaş hitap edecek geniş bir tasarruf propagandasına girişen Türkiye İş Bankası millî sermayenin temel taşlarını teşkil eden tasarruf hareketinin muvaffakiyetle ilerleme, sinde âmil olmuştur. Sistemli, zevkli ve menfaatli bir biriktirme vasatısı olarak 1928 de Türk yavrusunun eli ne ilk kumbarayı o vermiştir. Para biriktirerek bankaya yatırılan arasımda kura çekmek suretile ikramiye dağıtmak, ve tasarruf mevduatına dolgun faiz vermek usullerini ihdas eden yine Türkiye İş Bankasıdır.

Türkiye İş Bankasının tesis olunduğu 1924 yılında 96 yurttaş bankaya tasarruf mevduatı olarak 12.554 lira

İş Bankası Umum Müdürü
B. Muammer Eriş

1929	22.161	2.589.836
1930	33.666	3.913.655
1931	38.387	5.422.826
1932	48.600	7.452.719
1933	64.501	13.881.085
1934	75.836	16.960.799
1935	85.670	20.190.444
1936	92.072	22.616.976
1937	108.905	27.118.971

ENDÜSTRİLEŞME DAVASINDA İŞ BANKASI

Türkiye İş Bankası, kurulduğu ve faaliyete geçtiği yıl, istiklâlin en esaslı temel taşlarından sayılan endüstrileşme davasına bir millî vazife olarak el atmıştır. 1924 ten bu güne kadar geçen yıllar içinde bu millî müessese yurdun endüstri ihtiyacına faydalı bir rehber olmaktan geri kalmamış, sermaye ve membalarının artması ile mütenasip olarak endüstri hareketine iştirak ve yardımlarını arttırmıştır. Hususî müteşebbislere kredi vermek suretile yaptığı mühim yardımlardan başka, bizzat tesis veya iştirak yolu ile yarattığı müesseselerle memleket ekonomik kalkınmasında başlı başına bir âmil olmuştur.

Türkiye İş Bankası kuruluşunu müteakip Türk endüstrisinin isnat noktası ve Türk tabiatının yeşilini koruma davası olan kömür meselesini ehemmiyetle ele almıştır. Bu maksatla muhtelif tarihlerde Zonguldak havzasında dört şirket kurmuştur.

1 — Maden kömürü işleri Türk anonim şirketi (Türkîş)

2 — Kozlu kömür işleri Türk anonim şirketi (Kömürîş)

3 — Kilimli şirketi

4 — Kireçlik şirketi

Türkîş ocaklarında 1934 — 1935 yılında büyük bir antrasit fabrikası ve 1937 de bir de briket fabrikası kurulmuştur. 11 Birincikânun 1935 te işletmeğe açılan Türk antrasit fabrikasının üretilen miktarı şu şekildedir:

DERSİMLİ KIZ

No.37

Yazan: Niyazi Ahmet

— Sana çok iyi bir adam buldum. Seyidin adamlarını da Seyidi de tanır. Korkusuz gidebilirsin.

Adnan her söz manalı geliyordu. "Korkusuz", kelimesi Cebrailin ağzından çok manalı çıkıyordu. Adeta Adnanla alay ediyor gibi dudak ta bük-müştü.

— Ben hazırım..

— Arkadaşın dışarda bekliyor. Yo-lun açık olsun.. Elbet gene görüşü-rüz. Birbirimizi unutmayalım.

Olan olmuştu. Korkmanın, korkar görünmenin faydası yoktu. Adnan sert bir hareketle Cebraille döndü:

— Artık, dedi birbirimiz için ya-pacak şeyimiz kalmadı. Şimdiden son-ra düşmanlıklarımıza başlayabiliriz.

Cebrail cevap vermedi. Dışarda bek-liyen Dersimli kapıdan görünmüştü. Adnan da başka bir söz söylemeden kapıdan çıktı ve hiç tanımadığı Der-simlinin yüzüne bile bakmadan yürü-dü. Biraz sonra karanlıklarda kaybol-dular.

İstanbul çocuğu, Dersim dağların-da gezmeye o kadar alışmıştı, ki.. Bel-ki parke caddelerde yadırgayacak, sen-deleyecekti. Dağların havası, suyu da yarıyordu. Kuru ekmek, yarı pışmış et, o kadar lezzetle yeniyordu, ki.. ne rahatsız oluyor, ne de hazminde güçlük çekiyordu.

Adnan, Dersimli ile uzun müddet konuşmadı. Adamdan şüpheleniyordu. Onun için konuşmaktan hiç bir fay-da yoktu.

Sükût, onun canını sıkmış olacak, haff bir mehtapla aydınlanan düz bir yoldan giderlerken:

— Sen dedi, bu dağlarda çok iyi geziyorsun?

Adnan gülümseyerek:

— Öyle, dedi ve ilâve etti:

— Dersimli oldum.

— Dersim iyi yer midir?

— Çok iyi yerdir ama, insanları fe-nadır. Hem çok fena. Rahat nedir bil-miyorlar.

— Her insan bir olmaz, ki..

— Ben burada bir tek iyi insan gör-medim. Hepsı yalancı, hepsi hain, hepsi katil.. Halbuki Dersime gelen, ilk cetleriniz dünyanın en iyi adam-ları idiler. Sizin fena olmakta kabaha-tiniz yok. Bütün günahlar Seyitlerde.. Onlar da birer alçaktır.

Dersimli bir ah çekti:

— Ben dedi, başka vakit olsaydı böyle söylediniz için seni öldürür-düm. Ama şimdi yapamam. Çünkü ben de onlara düşman oldum.

— Kime?

— Seyit Rızaya.. Onun oğlu Şahi-ne..

— Sebep nedir?..

Dersimli anlattı:

— Şahin geçen sene Elâğz'dan gel-di. Orada oturuyordu. Çok iyi konu-şur, yazar. Orta mektep varmış. Onu da tüketmiş.. Bu işler olunca Seyidi-miz onu getirtti. Şahin, gözü pek bir çocuktu. Buraya gelir gelmez biz dü-şmanla uğraşırken o kızlarımızı da-ğa kaldırmağa uğraştı. Seyidimizin oğlu idi. Bir şey yapamazdık. Her gün bir kız kaçırıyor, birkaç gün gezdir-dikten sonra bırakıyordu. Dört gün evvel gene bir kızı anası ile beraber kaçırdı. Anası da kızı kadar güzeldi. Şahin her ikisini üç gün dağda gezdir-dikten sonra bıraktı.

— Ana kız nereye gittiler sonra?

— Öldüler..

— Kim öldürdü?

— Ev erkeği.. Önce karısını, sonra kızını öldürdü. Ben dağda gezdirilen karıyı yanına almam, kızını da gör-mek istemem dedi. İkisini de bıçağı ile doğradı.

— Şahin nerede şimdi?

— Şahin düşmanımızla uğraşmıyor. Adamları ile hep kız kaçırmaya çalış-ıyor.

— Düşmanınız kimdir sizin?

— Türk askeri.. Bizim en büyük düş-manımızdır.

Adnan, bu adamın kanaatine isti-şak eden grunten öldürmüştü. Seyit

ve Ağaların emellerine körükörüne bağlı bulunduğunu anlıyordu. Ve ge-ne sözlerinden anlıyordu, ki bu Der-simli bağlı bulunduğu adamlara karşı kin beslemeye başlamıştı. Bu, Adnan için büyük bir fırsattı:

— Senin adın nedir?

— Demenanlı Haso..

— Anladım Hasan.. Bak beni din-le.. Sen, senin gibi diğer Dersimliler de Seyitlere, Ağalara köpek gibi tap-ıyorsunuz. Onlar ne yapıyorlar, sizi birbirinize öldürtüyorlar, sizi çalıştır-ıyorlar, onlar rahat rahat yiyorlar. On-lar da bizim gibi insan değil mi? Ni-çin sen kazandığını ağaya veriyorsun? Bak senin düşman dediğin Türk as-keri yakında buraya gelecek, ağaları, Seyitleri, hep toplayacak ve sizi ra-hat, kendi başınıza bırakacak. Kimse kılınıza dokunamayacak. Böyle ordu sizin hiç düşmanınız olur mu?

Hasan, Adnanı dinliyormuş gibi, kendi halinde yürüyordu. Adnan an-lıyordu, o hep Şahini düşünüyordu. Söylememişti ama, Şahin belki kendi karısını, kendi kızını da kaçırmıştı. Yalnız bu nokta Dersimlinin gücüne gitmişti. Yalnız bunun için onlara a-teş püskürüyordu.

— Hasan, Şahini görsen ne yapar-sın?

— Öldürürüm bey..

Bu söyleyiş, o kadar içten, o kadar samimi idi, ki..

— Ben sana yardım ederim Hasan. Sen de bana yardım et. Sonra buraya Türk askeri girdiği vakit de seni kur-tarırım.

* * *

Adnanla Hasan, Kutuderesine gel-dikleri vakit, müthiş bir telaş gördü-ler. Adnanı Besi görmüştü.

Adeta koşarak yaklaştı:

— Sen buraya niçin geldin?

Diye sordu.

Adnan şaşırıyordu. Ne cevap verece-ğini bilmiyordu.

— Niçin, fena mı yaptım?

— Çok fena.. Kimse görmesin seni. Benimle yel çabuk. Sen de gel Ha-san.. Kâzım Beyin geldiğini kimseye söyleme..

Adnan, kendisinin ağabeyisine ben-zetildiğini anlamıştı:

— Ben Kâzım değilim.. diyecek-ti.

Hasan, farkına vardı, kolundan tu-tarak ileri doğru itti.

— Çabuk gidelim.. Derken gözü i-le de işaret ediyordu.

Kurnaz Dersimli mühim bir hâdise olduğunu derhal anlamıştı. Besi her ikisini karanlık bir köşede kendisine mahsus mağaraya götürmüştü. Oraya yabancılar giremezlerdi.

— Siz burada oturun. Ben gelirim. Hiç dışarı çıkmayın..

Dedi.

İki yol arkadaşları yakındılar. Hasan, Adnandan daha fazla korku içinde i-di. Hele Besi karşlarına çıkınca yü-—kelDeklabGk'coafri mah oha o oho zünün rengi uçuştu.

(Arkası var)

MAHKEMELERDE

Boşadığı karısını öldüren

Dün sorguya çekile-rek tevkif edildi

Boşadığı karısı ile birlikte yaşama-sma kızarak memleketlisi Saidi evvel-ki gün Tarlabasında yolunu bekleye-rek tedarik ettiği tabanca ile dört yerinden vurarak öldüren katil Mak-sut, dün Beyoğlu sulh mahkemesine sevk edilmiş, sorguya çekilerek tevkif olunmuştur.

Maksut, verdiği ifâdede suçunu ik-rar etmiş, ancak bu işi kıskançlıkla yaptığını ileri sürmüştür.

Maksut hakkında cürmü meşhut ka-nunu tatbik edilerek bugün ağır ceza mahkemesinde muhakemesine başlan-a-caktır.

Koyun meselesinden çıkan cinayette karar

Dün ağır ceza mahkemesi geçen se-ne Paşabahçede çoban Ferhatı arala-rındaki bir koyun meselesinden dolayı öldürmek maksadile yolunu bekle-yip ağır surette yaralayan çoban Ali ile arkadaşı Dursunun duruşmalarını bitirmiş, haklarında verdiği kararı bil-dirmiştir.

Mahkemenin kararına göre, suçlular Ferhatın koyunlarını çalması üze-rine o gece buluşmuşlar, ve kendisini öldürmeğe karar vererek kalın bir so-pa ve bir kama tedarik etmişler, ertesi günü de tarla yolunda beklemeye başlamışlardır.

Az sonra yolun ucundan Ferhat gö-rünmüş, Ali yanına yaklaşarak:

— Bu yol nereye gider, ağam?

Diye konuşmağa başlamıştır.

Diğer taraftan Dursun da, Ferha-dın arkasına yaklaşmış ve elindeki kalın sopa ile var hızıyla başına indir-miştir. Ferhat, bayılarak yere yıkıl-mış, Ali de üstüne atılarak elindeki bıçağı vücuduna sokup çıkarmağa baş-lamıştır.

Bu suretle dört yerinden yaralanan Ferhat, kanlar içinde hareketsiz bir halde kalınca, mütecavizler kendisini öldü zannile hendeğe yuvarlayarak kaçmışlardır.

Fakat, Ferhat, beş yerinden a-ğır yaralar almasına rağmen ölmemiş ve iniltisi yoldan geçenler tarafından işitilerek hastaneye kaldırılmış, tedavi sonunda da kurtarılmıştır.

Buna göre, suçluların Ferhatı öl-dürmeği akşamdan tasarlayarak ertesi günü de tatbik etmeleri ile işte taam-müt görülmüş, ve öldürmeğe tam te-mebbüs suçile 450 inci maddenin dör-düncü bendi mucibince ölüm cezasına çarptırılmışlar, fakat yine bu kanu-nun hükümlerine göre, cezaları 20 şer sene müddetle ağır hapse, müeb-beden âmme hizmetlerinden mahru-miyete ve mahkeme masraflarını da ödemeğe mahkûm edilmişlerdir.

Hapishane komisyonu

Hapishane binasının yıkılıp yıkıl-maması hakkında bir karar verecek olan komisyon bugün, olmazsa ya-rın Adliye Vekili Bay Şükrü Saraçoğ-lunun iştirakile bir toplantı yapacak-tır. Bu toplantıdan sonra katli karar verilecektir.

Sağlık seferberliği

Yeniden açılacak hastahaneler, dispanserler, bakım ve şifa yurtları tesbit ediliyor

Hükümet programında esaslı bir yer almış olan sıhhat ve içtimai muavenet mevzuları hakkında alakalı makamlar çok geniş ve şümüllü bir iş programı hazırlamışlardır.

Bu program, bir taraftan hastane-ler, dispanserler, bakımevleri gibi hal-ka mahsus sıhhi tesisleri çoğaltmak diğer taraftan bunları idare edecek o-lan eleman sayısını, bütün memleke-tin ihtiyacını karşılayacak bir sayıya yükseltmek gayelerini hedef tutmak-tadır.

Yeni program, tesis edilecek olan müesseselerin yerlerini de tesbit etmiş olduğundan derhal tatbika başlanacak bir şekildedir.

Projenin esaslarına göre;

25 kaza merkezinde sıhhat merke-z-leri inşa ve tesis edilecektir. Bunlar, kaza merkezinin olduğu kadar etraf-taki nahiye ve köylerin de sıhhat iş-le-riyle meşgul olacaklardır.

Hastanesi olmayan veya ihtiyaca kâfi gelmeyen 27 vilâyette yeniden 50 şer yataklı hastaneler açılacaktır. Nü-fusları fazla olan 4 vilâyette ise yüz-er yataklı 4 hastane kurulacaktır. En büyük on vilâyetimizde de 150-500 ya-taklı hastaneler tesisi kararlaştırılmıştır. Yeni programın yalnız hastanelere a-ıt olan kısmı; bugün memlekette mevcut olan yatak sayısını tekml ih-tiyacı karşılayacak bir hadde yükse-letmektedir.

VEREMLE MÜCADELE

Yeni programını memleketin umu-mi sıhhati üzerinde müessir olan ve musapların sayılarının mümkün ol-duğu kadar azalması sağlam bir neşil davası olmak hususiyeti gösteren baş-lıca hastalıklarla esaslı bir mücadele imkânını vermektedir.

Bu arada veremin en asgeri hadde indirilmesi için iki yerde her biri 500 yataklı verem hastanesi, gene iki yer-de 500 er yataklı verem sanatoryomu, gene iki yerde her biri 250 yataklı cerrah verem sanatoryomu, iki yerde her biri iki yüz yataklı verem prevan-toryomu açılacaktır.

Yeni projenin verem bahsi üzerin-de kurulmasını muvafık gördüğü tesis lerle, sıhhi tesislerimiz, vereme karşı, bugünkünden asgarî bir misli fazla cihazlanmış olacaktır.

Sıhhat ve içtimai Muavenet vekâ-letinin verem bahsi üzerinde gösterdi-ği hassasiyet ve yeni iş projesinde bu mevzuu verdiği ehemmiyeti anlatmak için şu son tedbiri kaydetmek kâfi-dir: Vereme karşı şifa hassası verebi-lecek iklimlere sahip olan yerlerde ku-rulacak büyük hastane, sanatoryom ve prevantoryomlardan başka 30 vilâ-yette, yeniden verem mücadele dispan-serleri açılacaktır.

DOĞUM İŞLERİ

Nüfusumuzun artması ve doğan ço-cuklarımızın yaşaması bakımından en esaslı bir tıp mevzuu olan doğum işlerine yeni projede çok geniş bir yer ayrılmıştır.

16 yerde her biri 30-50 yataklı do-ğumevleri kurulacaktır. Köy ebe mek-tepleri üzerindeki çalışmalara devam edilecek ve ihtiyaç hissedildikçe yeni-leri açılacaktır. İlk plânda açılacak ye-ni mekteplerin sayısı 6 dır.

Bu büyük sıhhat mevzuunun ikinci bir kolu olarak da, yeniden beş büyük çocuk hastanesi kurulacaktır. Bun-ların ikisi yüz-er, üçü elliser yataklı-dır. İstanbuldaki Şişli çocuk hastanesi 250 yataklı modern bir hastane haline getirilecektir.

DİĞER TESİSLER

Yeni proje, yalnız büyük ve mem-leket sıhhat bünyesinde yer almış o-lan hastalıklarla değil, halk sıhhatinin eksik ve noksan sayılabilecek bütün şubeleri üzerinde tedbirleri ihtiva et-mektedir. Bu arada 4 yerde her biri 500 yataklı akıl hastalıkları hastanesi kurulacaktır. İstanbuldaki akıl hasta-nesinin modern ve 200 yataklı merke-zî akıl hastanesi haline sokulması ka-rarlaştırılmıştır.

findan bugün İstanbuldaki akıl hasta-lıkları hastanesine vaki olan akın, mem-leketin dört muhtelif yerinde yeni-den kurulacak olan hastanelere tak-sim ettirilerek, süratle tedavi isteyen bu gibi hastalıkların sayısını müm-kün olduğu kadar azalması temin edi-lecektir.

İÇTİMAİ YARDIM

Yeni proje içtimai yardım işlerine ait kurulacak tesislere de geniş bir yer ayırmıştır. Bu arada iki yerde 500 er yataklı kimsesizler ve ihtiyarlar yur-du kurulacaktır. Gene bu sahadaki tedbirlerden biri olarak, memleketimiz de ilk defa, azil hastaneleri tesis edi-lecektir.

Bu tip hastaneler, şifa bulması kabil olmayan hastalıklara mahsustur ve beş yerde 250 şer yataklı beş hastane açılacaktır.

Halkın aydınlanması ve sıhhi bil-gilerle cihazlanması için sıhhi propa-ganda işine devam edilecek, otuz vilâ-yette yeniden sıhhi müzeler kurula-caktır. Merkez hıfzıssıhha müzesi ku-vetlendirilecek ve bir modern serom çiftliği ihdas edilecektir.

500 mevcutlu geri kalmış ve malûl çocuk müesseseleri kurulacak, İzmir-deki sağır, dilsiz ve körler müessesesi genişletilecektir.

ÇEŞİTLİ TESİSLER

Yeni proje, bunlardan başka, sıhhat ve içtimai muavenet mevzuları üze-rinde hatıra gelebilen bütün çareleri, vatandaş sağlığının emrine vermiş bu-lunmaktadır.

Sıhhat işlerinde bugüne kadar ver-miş olduğu randman ve elemanla ci-haz eksikliği yüzünden yapılamıyan işler gözönüne alınarak yepyeni şifa yurtları kurulacaktır.

Sarı ve iptilâf hastalıklar hastanele-ri yapılacak bunlardan ikisi yüz-er, 3 ü elliser yataklı olacaktır.

İki yerde her biri iki yüz elli yatak-lı cüzam hastanesi açılacaktır.

Trahom mücadelesi genişletilecek, yeniden hastaneler açılacak ve enstitü-ler kurulacaktır.

Sıcak iklimler hastalıkları ve sırtma enstitüleri büyütülecektir.

6 yerde tephirane ve 375 kaza mer-kezinde seyyar etiv bulundurulacak-tır.

6 yerde her türlü malzeme, laboratu-var ve teşkilâtlerle birlikte buluş-cı hastalıklı mücadele heyetleri vücu-da getirilecektir.

Yirmi seyyar doktor ile birlikte 50 takım sıhhi propaganda malzeme ve teşkilâtı vücuda getirilecek ve bunla-rın beraberinde sıhhi filmleri, sey-yar sinemaları, her türlü tedavi yap-maya müsait seyyar küçük muayene ve ombülansları bulunacaktır.

SAGLIK SEFERBERLİĞİ

Sıhhat ve içtimai Muavenet Vekâ-leti, bu büyük ve şümüllü iş progra-mile memlekette bir sağlık seferberli-ği açmaktadır.

Yeni proje, kendisinden beklenen ga-yeyi, Şefin bir dövizinden ilham ala-rak, şu üç kelime ile hülâsa etmekte-dir: Yavuz ve gürbüz bir nesil..

Yeni proje içine ne kadar zaman ve paraya lüzum olduğu hesaplanmıştır. Bütün tesisler için senelik program-lar yapılmıştır.

Tıp fakültesinin inşa edileceği yer-de bulunan 179 parça mülk, umumî menfaat kanunu hükümlerine göre sa-tın alınmış ve bedeli olan 500.000 liraya yakın para tamamilen ödenmiş-tir.

Tıp fakültesi ile birlikte 1200 ya-taklı bir klinikle gene 1200 yatak-lı, tıp talebe pansiyonunun da avan projeleri en salâhiyetli mütehasıs mi-marlara hazırlattırılmıştır.

Ankara Tıp fakültesinin ilk kısmı olan doğum ve nisaiye kliniklerinin inşasına ait her türlü hazırlık bitiril-miştir. İleri aylar içersinde inşaatla rarkder,ol mvmke Hnia3';go ilkal n

Yurtda çalışmalar

Trakyada yapılan işler arasında bil-hassa arıcılığa fevkalâde ehemmiyet

deleştirilen arı kovanları görülmekte-dir.

HEKİM ÖĞÜTLERİ

Kalo hastalarından hazımsızlık çekenler

Kalp hastalıkları hazımsızlık çekenler yorlarsa yeme ve içme tarzlarını ona göre düzeltmeleri icap eder. Hazımsızlık doğrudan doğruya hazmı güç olan ağır yiyecekler yemekten ileri geliyorsa hazmı güç yemekleri yememek ve yemekten sonra yorulmak suretile önüne geçilebilir.

Bu şeklin tatbiki işi, şikâyetini bir doktora tetkik ettirdikten, hazmı mide iç ve dışındaki hiçbir sebebe bağlanmadığı kanaati hasıl olduktan sonra yapmak doğrudur.

Bir doktorun kanaatini almadan tatbik edilecek rejim sistemi, menendüye ti fark edilemeyen bazı hastalıkların ilerlemesini mucip olabilir.

Binaenaleyh, buna göre hazmı güç veya kolay olan yaza ait meyva, sebzelerle sair gıdanın bir listesini yapabiliriz: Alacağımız gıdaları şöyle düşünebiliriz:

Nişai maddeler, etler, balıklar, meyvalar, sebze, hayvanlara ait uzuvlar.

Nişai maddeler: Daha ziyade kısa mahsus olmakla beraber, bazı kimselelerin yemeleri ihtimaline binaen icap eden tafsilât kısın verilmek üzere şimdi yalnız adlarını yazacağız:

Hamzı kolay olan nişai maddeler: Salep, ararot, sagı, topyako, kornflür, patates unu, piring, buğday, kakaodur.

Hazmı güç olan nişai maddeler: Mısırsır, patates, kuru mercimek, kuru bakla, kuru fasulye, kestane, arpa ve yulaf.

Etler: Genç ve hastalıklı, hafif bayat olmak şartile umumiyetle hazımları kolay ve gıda vermeleri fazladır. Çok yağlı etlerin hazımları güçtür. Hele çok bayat ve kokmuş etler bazı şahım maddeleri hasıl edeceklerinden çok pişirilme şartile taze etlere tavsiye etmek daha doğrudur.

Taze deyince, hemen kesilir, kesilmez değil, üç, dört saat durduktan sonra olmalıdır. Bazı mide hastalıklarında ve bilhassa yazın etler, söğüş ve iskara çeklinde yenilmelidirler. Bazı aptestbozan ve şerit adları verilen tufeyli bulunursa onun bağırsaklara geçmesine sebebiyet verilir.

Yarın da buna devam edeceğiz.
Dr. Necaettin Atasagun

ASKERLİK İLANI

İstanbul vilâyetinden:

1 — Askerlik mükellefiyeti kanununun 20—33 üncü maddeleri mucibince yapılacak olan 334 doğumlu eratin ilk ve son yoklamaları (birlikte) 1—9—938 gününde başlayarak 3—10—938 gününde bitirilecektir.

2 — Yerli ve yabancı Beyoğlu askerlik gubesi mıntakasında bulunan 334 doğumlu ve bunlarla muameleye tâbi erlerin (tek tarihli günlerde yerli ve çift tarihli günlerde yabancı) şubelerinde toplanacak olan askerlik meclisi tarafından yoklamaları yapılacaktır.

3 — İhtiyat erattan olup sıhhi sebeplerden dolayı muayenelerini isteyenler de askerlik meclisine gelerek buradaki hekimler tarafından muayeneleri yapılacağından bu gibilerin de askerlik meclisine gelmeleri ilân olunur.

GEÇEN YDA KESİLEN HAYVANLAR

Temmuz ayında 16988 karaman, 9152 dağlık, 4479 kıvrık, 28647 kurzu, 13 tiftik, 61 keçi, 88 oğlak, 1687 öküz, 360 inek, 153 dana, boğa; 366 manda; 277 malak kesilmiştir.

Geçen seneye nazaran kesim miktarında yüzde yirmiden fazla tezyüt

RESİM VE YAZI İLE HADİSELER Paris Canavarı

Vaydmanın muhakemesi devam ederken yeni vasikalar ele geçti

"Paris Canavarı", veya "Öldürücü", isimleri ile günlerce herkesi meşgul etmiş olan azırlı katil Vaydmanın muhakemesi devam ederken bazı yeni ve mühim vesikalar da bulunmuştur.

Bunlar, Vaydmanın suç ortağı Milyonun, o zamanki dostu Magi ismindeki bir kadına yazdığı mektuplardır.

Milyon bugün Vaydman cinayetlerinde ona ortak olmuş ve hattâ bunlardan birini bizzat işlemek cürmü ile suçludur. Vaydman, altı cinayetinden beşini itiraf ediyor, fakat son cinayeti Milyonun işlediğini söylüyor. Milyon ise son cinayeti de Vaydmanın işlediğini iddia ediyor.

Bugün bulunan mektuplar Milyonu çok hassas ve içli bir genç olarak göstermektedir. Milyon, bu mektupları sevgilisine, Frankfurt hapisanesindeyken yazmıştır. Milyon o zaman kendisini hapisaneye düşüren suçtan dolayı nedamette bulunuyor, hapisaneden çıkar çıkmaz artık fena arkadaşlarla düşüp kalkmayacağını vadedmektedir.

Halbuki Milyon, bu vaadini tutmamış, Vaydmanla arkadaşlık ederek onun suç ortağı olmuştur.

Bununla beraber, Milyonun bu mektupları kendisini bir cinayet işleyemeyecek kadar zayıf ruhlı ve içli göstermek bakımından lehine bir delil sayılmaktadır.

Şimdi çocuk, seyahatlere götürülecek kadar büyümüştür. Sen Morits, Venedikte Lido! Bütün bu yerler binışbe tehlikesizdir, zira bulunulan kıta, Avrupadır, Amerika değil. Buna rağmen tabii yine ihtiyati tedbirleri hiç mi hiç elden bırakmamak gerek; çünkü Amerikanın gangsterleri için Okyanus da aşılabılır bir ummandır.

Demek, şimdiki halde çocuk zinde, annesi zinde, baba neşeli... Ama, ufukta yeniden tahdit edici bulutların gökükmesi, gecikmiyor. Barbara Huttonun parası, Amerikadadır. Kari, koca, vergilerini hangi memlekette ödemek zaruretindedirler? Her ikisi de Danimarka tebaasıdır; Ancak Barbaranın pasaportu daha hâlâ Amerika pasaportudur ve kendisi, bu pasaportla seyahat etmektedir. Kari, kocanın devamlı surette durup dinlendikleri, sabit bir ikametgâhları, müstakar bir yurtları yok ki! Bütün yeryüzünü çepeçevre dolaşmaktadırlar; umumiyetle hiç bir yerde 3 aydan ziyade kalmıyorlar. Şu hale göre de hiç bir devletin, kendilerinden vergiler istemeğe yüzü, hakkı yok, demektir? Mevcut, kanunlara nazaran, Amerika da vergi istiyemez, oturdukları memleket, orası değil, mademki!

Fakat kızına ve torununa karşı büyük sevgi besleyen ihtiyar Hutton, düşünceleniyor. Danimarka tabiiyeti, haddizatında gayetle mükemmeldir, ancak o, kızı ile kızının oğlunu arada sırada olsun Amerikada da görmek arzusundadır. Acaba bu tarafta hiçbir vergi verilmediği takdirde, kızı ile torununun muhafazası için Amerikanın resmi teşkilâtını bu derecede şümüllü bir şekilde işgal etmenin artık mümkün olamayacağı hususuna memleketinde işaret mi edilmiştir? Her ne halse, aile, birdenbire Amerika hareket ediyor. Kont Amerika tabiiyetine geçecektir. Amerikaya varış! Avukatlarla ve finans ajanlarıyla hukuki ve mali cihetlerin müzakeresi.. Ve çiftin Amerikadan derhal gerisin geri hareketi!

Vaydmanın suç ortağı Milyon

Bir hayat ve üç sevgi

Dünyayı üç günde dolaşan tayyareci Hovard Hughesin hayatı üç sevgi arasında taksim edilmiş bulunuyor.

Havacılık, sinema ve Katerin Hepburn.

Tayyarecilikte muvaffak olarak son iki emeline de varmış bulunuyor: Katerin Hepburn ile evleneceği haber

verildikten sonra, onunla beraber bir film çevireceği de bildiriliyor.

Hovard Hughesin çevireceği film tayyarecilğe ait olacak ve mevzu olarak kadın tayyareci Amelia Erhart'ın kaybolması alınacaktır.

Filmde tayyareci kadın rolünü de Katerin Hepburn üzerine almıştır.

Her Gün Bir Hikâye

Büro ve ırmak arasında yalnız..

Yazan:

Kadın Alman hikâyecilerinden

LENE; akşamları ırmak boyunca gezinmekten hoşlanır. Kendisi, büyük bir firmada stenotipisttir. Büroda yorucu çalışmadan sonra, ırmak sükunu ve inzivasi ile onun yorulmuşunu giderir. Boyuna yalnız olmak, kendisinin alışkın olduğu bir şeydir; zaten serbest zamanını paylaşılabileceği yakınca tanıştığı bir kimse yoktur, ki.. Ne ana, babası, ne akraba ve taallukat, ne de bir dost.. Hiçbir kimsenin kendisine alâkadar olmaması pek öyle şaşılabacak bir şey değildir; çünkü Lene, çirkindir. Çirkin vücudde en güzel ruhun mevcudiyetinin de hiç kimse farkına varmıyor ve bu ruha hülûl etmek zahmetine katlanacak kimse de yok ortada....

Bu akşam, ortalık yavaş yavaş karanlıktır. Lenenin çekilip dindiği yer, bilhassa güzel. Ağaçlar ve çalılar, varlıklarında esrar dolu birşey saklıyorlar, görünüşleri yumuşak ve müphem, ... herhangi bir yerde de bir kuş, uykı safhasında ninni söylüyor. Ve aşağıda ırmak akıyor; sakın ve koyu ve bir parça teselli verici.. Lene, bugün o kadar ürkek, o kadar gamlı, ki..; halbuki neşeli olması için yeter sebep vardı. O, bugün firmasının umumî direktörünün hususî sekreteri olmuştu; hassatan mahir ve faal sayıldığından.. Fakat, bu tayı, kendisine iç rahatlığı vermiyordu; ne de olsa, sadece kusursuz işleyen bir makine gibi beyeniliyor ve ona göre kendisine para ödeniyordu; biraz olsun hususî bir tarafı olduğunu kimse düşünmüyordu. Lene, bugün (Lütfen sayfayı çeviriniz)

ni sabah iki avukatı Vayt ve Çeysle beraber devlet mahallesinde hâkim Vilyem Bondinin karşısına çıkıyor ve usulü dairende, resmen Amerikadan vazgeçerek formaliteyi yaptırıyor.

Bundan sonra Danimarka pasaportundan faydalanacaktır. Akşam üzeri de aynı vapurla tekrar Avrupanın yolunu tutuyor.

Londradaki vergi tekniği etrafında tetkikler... Lens, çocuk, hangi tebaadandır? Kendisi, Londrada doğmuştur; O halde bir kere İngilizdir. Rüştünü isbat edince, ana, babasının tabiiyetini, yani Danimarka tabiiyetini edinmek isteyip istemediği hususunda fikrini bildirebilecektir. Çocuğun Londrada doğmuş olması itibarile bir kat daha karma karışık olan pek girift ve ziyetler, bu servet etrafında dal, bu dak salıyor, çocuk, ana, babasıyla aynı tabiiyette değil; bu nokta, merceyi sonsuz derecede çapraşıklaştırıyor.

Fakat, bir cihet apaydınlık gibi görünüyor; çocuk, eğer İngiltere tabiiyetini benimserse, malından mülkünden ancak rüştünü ispat edince vergi alınacak. Bu karma karışık vaziyetler tavazuh edince, baba, başını dinlemek, dinlenmek ihtiyacını duyuyor ve Sen Moritse gidiyor. Kontes de bu sırada Londrada Regnts Parkda, Sent Danstmsda satın aldığı bir eve çekiliyor. (Mütehassıs ajan) la detektifler de beraber tabii!

Konta, birden bir mektup geliyor. Bu mektupta hizmetinde bulunmayan, lakin Londrada kalan bir şöför, kontun yuvasında intizamı temin etmek üzere eve gelmesi lüzumunu yazıyor. Orada Londra sosyetesine mensup bir centilmenin bulunduğunu, bu centilmenin kontesle pek fazla meşgul olduğunu ve kontesin hüsnü şöfretile telifi kabil olmayacak kadar sık ve uzun müddetlerle Regent's Parkdaki evde oyalandığını ihbarına katıyor. (Arkası var)

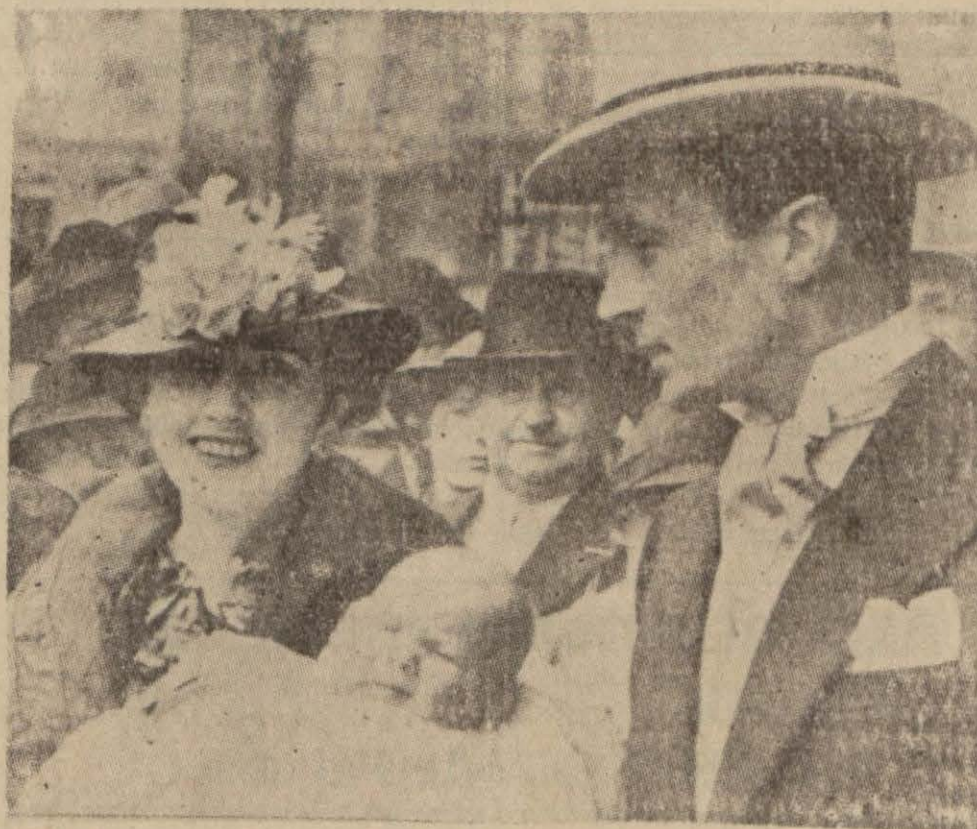
KURUNA

Abune olunuz ve edininiz

YERYÜZÜNÜN En zengin kızları

Yazan: Cen Rol

Tefrika No. 15

Barbara, çocuğu Lens ve kocası Kont Havgvits Refentlov; bundan 2 sene evvel, bir seyahatlemlerken....

Bebeğin müstakbel serveti, 132,5 milyon dolar olarak hesaplanıyor. Meri kanunlara göre, bundan 85 milyon sonradan veraset ve intikal vergisi olmak üzere Amerika devletine ödenecektir. Peki, ya "fakir, kalacak Lens, mütebakisiyle nasıl geçinecek? Üstelik, Amerikada geçirilen bir kaç gün, son derece can sıkıcı olmuştur; sade fotoğrafçılar, mağnezyumlarla resim çekilmeler, dört bir köşede muhbir, her köşede muhbir.. (Mütehassıs ajan), alınını kıvrıştırarak, bu vaziyette üzerine mesuliyet almanın zorluklarından bahis açıyor. O halde haydi gerisin geri Avrupaya!

Londrada avukatların telgrafı, oraya gönderilen bu telgrafta, Amerika vergi dairesinin Barbara Huttonun, şimdiki Kontes Havgvits - Refentlovun servetini, kendisinin henüz Amerika pasaportunu kullanmasına, bu pasaportla seyahat etmesine ve bir Danimarkalı ile evli bulunmasına rağmen Amerikalı kalmasına istinatla, vergiye tâbi tutup tutamayacağını tetkik ettiği anlatılıyor.

Amerikaya en erken hareket eden vapur, ne zaman kalkıyor? Akşam üzeri..

Birkaç gün sonra bir sabah bu vapur, Amerikaya varınca, Barbara, ay-

Hukuk Fakültesinde birinciler

Ali Bedri Sal. tuğ, Talât Saltuğun oğludur. 1015 te Üs kûdarda doğmuş - tur. İlk orta ve lise tahsillerini Gala - tasaray lisesinde yapmış ve liseden pek iyi derece ile mezûn olmuştur.

Fakültenin birin ci sınıfını da pek iyi derece ile geçen Bedri Saltuğ 1938 haziran devresinde fakültenin ikinci sınıf birinciliğini ka - zandı. Kendisini tebrik ederiz.

kendisine ırmak alışkın olduğu tesel - liyi bahsedemeden, eve döndü.

Bir sabah şef onu müteheyyiç bir halde kabul etti:

— İşle alakadar bir dost ziyaretini bekliyorum; rahatsız edilmememi te - min ediniz, lütfen... İhtimamımız, fev - kalâde ehemmiyetlidir. Siz de hazır bulununuz; yapacağımız bazı şeyler o - lacak bu arada!

Lene, herşeyi ciddi bir alâkayla te - min ederek, yazı makinesinin başına oturuyor. Bir saat sonra müstahdem - lerden bir çocuk, bir kartvizit getiri - yor. Şef, heyecanını zapta uğraşarak, sesleniyor:

— Misafiri derhal içeriye getiri - niz!

Ve Lorents içeriye giriyor. Lene, bir an etrafındaki her şeyi unutuyor. Biliyor; bu adamın onun mukadderatı - dır. Demirden bir irade kuvveti his - lerini belli etmemek için kendisini zorluyor ve bu iki adamın konuşma - larını stenografi usulile not ederek, müzakereyi takip ediyor. Bahis mev - zuu olan şey, Lorents ve Vilsner fir - malarının birleştirilmesidir. Uzun süren bu müzakere, başka günler baş - ka müzakerelerle teselsül ve temadi ediyor; ve eninde sonunda muayyen bir esas üzerinde anlaşılıyor. Lene Li - nert; Vilsner firmasının iş vaziyeti hakkında izahat vermek üzere, Lo - rentse sekreter sıfatıyla yaklaşıyor. Lene için güçlüklerle dolu günler baş - lıyor. Bu yeni şefe karşı içinde bes - lediği duygunun ne kadar ümitsiz neticeli olacağını iyice kestiriyor. Ba - zı bazı yeni şefin bir kadına tele - fon etmesine şahit olarak, konuşma - na kulak kabartıyor; o zaman şefin sesi o kadar yumuşuyor, tatlılaşıyor ve nazikleşiyor, ki... ve Lene, meçhul kadına haset ediyor; içi yanarak ha - set...

Bugün gene sevdiği ırmak kenarın - da teselli arıyor. Yorgun argın, gev - gemiş bir halde, kıyıda uzanmış, yal - nız romanlardan tanıdığı bir saadeti tahayyülle, dalgın... Hemen de farkı - na varmaksızın, uyku bastırıyor. Rü - ya görüyor. Rüyasında gördüğü, Lorents. O, kızı küçük bir orman lo - kantasına akşam yemeğine davet edi - yor; orman ıssız, tenha... Kızı o de - recede mesut, ki... Yemekten son - ra Lorents, kendisini güzel, kuytu or - man içersinde gezdiriyor. Sarmaş do - laş, gidiyorlar oraya... Erkek, kızın kulağına 1000 türlü sevgi sözü fısı - lıyor. Ansızın, taşpı dökülen bahtı - yarlığına rağmen, Lene, telefonda ki kadını hatırlıyor. Lorentse soruyor, O, gülümsüyor:

— Annem...

Artık saadetini hiç birşey bulandır - mıyor. Tam o aralık da uyanıyor.

Ey, nerede Lorents? Lene, şaşırmış bir halde etrafına bakmıyor, ırma - ğı, yatıp dinlendiği yeri tanıyor ve şimdi hepsinin bir rüyadan ibaret ol - duğunu kavriyor. O, yalnız... dai - ma olduğu gibi yalnız!

Kalbi ölmek acısına sızlıyor. Tam o lâhzada da, bir düşünce şemşekleni - yor; evet, ölmek! Sanki bu kelime ka - ranlıktan aksederek, beraberinde ha - rikulâde bir rahatlık getiriyor kendi - sine..

Lene, ırmak fıştısını işitiyor, yerinden kalkıyor, doğrulunca adım adım aşağıya iniyor; su, iskarpinlerini hemen hemen ıslatıncaya kadar..

İrmak, çekiyor, çağırıyor:

— Gel, gel; ben kurtaracağım!

Bir an ölümlü korkusile kalbi daralır - yor, yalnız bir an... Sonra, yavaşça suya kayıyor, büyük süknâ içini kap - lıyor. İrmak okşayışla, sevgiyle alıp onu rahat rahat dinlenebileceği yere götürüyor!?

Hilde Hengge

Bir Çek askeri görüşü ile

(Baş tarafı 2 incede)

arasında kendisine dost arasin, is - ter Almanyaya karşı kendisine dost bulmak için tamamen şarka dönsün, Tuna havzasında mühim bir âmîl - dir. Küçük Antant devletlerinin hep - sinde halkın yarısı Sırbistanla Ro - manyaya karşı Çekoslovak, Yugos - lav ve Romen askerlerinin gönderil - diği günleri hatırlarlar. Bugün bö - le bir hâdisenin tekrerrir etmesi - ne mani olmak bu devletlerin elin - dedir. Bunun için lâzım olan birlik de küçük anlaşma devletleri arasın - da tamamiyle temin edilmiştir.

Küçük Antantın lehindeki vazî - yetlerden biri de iki deniz üzerin - de sahilleri olmasıdır. Bunlardan biri Karadenizdir ki Rusların kon - trolü altında bulunmaktadı, diğeri de İtalyanların kontrolü altında bu - lunan Adriyatiktir. Onun içindir ki Küçük Anlaşmanın bu iki memle - kette olan münasebetlerinin büyük bir askeri ehemmiyeti vardır.

Almanyanın silâhları ne derece kuvvetli olursa olsun, bir taraftan İtalyaya, bir taraftan Rusyaya da - yanan Küçük Anlaşma bugün Tuna - nın hâkimidir. Cenova - Prağ - Var - şova cephesi, Split - Sulina hattı da dahil olmak üzere, hazerde 40 İtal - yan, 60 Küçük Antant ve 40 Leh kı - tası tarafından muhafaza edilmek - tedir. Böyle bir cepheyi şimali gar - biden gelecek hiç bir hücum dele - mez. Bu hududu teşkil eden devlet - lerin elinde, petrol de dahil olmak üzere, harp için lâzım bütün madde - ler mevcuttur.

Bu cephenin sıklet merkezi Prağ - dır. Küçük Antantın anayolu olan Prağ Cenova ile Varşova arasındaki başlıca muvasala hattıdır.

Küçük Antantın yardımı olmaksı - zın Tuna havzası ve İstanbul yolunu müdafaa etmek imkânsızdır. Çekos - lavkya nasıl şimali garbiden gele - cek hücumu karşı Tuna havzasını koruyacak nöbetçi ise, Yugoslavya ile Romanya da Tuna havzasına kar - şı Balkanların ileri karakolları va - ziyetindedir. Yugoslavya ile Roman - ya Çekoslovakyanın yardımı olmak - sızın bu mntakayı müdafaa edemez - ler, çünkü coğrafi bakımdan oldu - ğu gibi askeri bakımdan da onlar Balkanlara mensup memleketlerdir. Yalnız, Çekoslovakya beraber olursa bu iki memleket Orta Avrupa ve dünya siyasetinde mühim bir âmîl halini alırlar.

Kızkulesi Parkında müsamere

Zafer ve Tayyare bayramını kut - lamak üzere 30 . 8 - 938 salı günü akşamı sabaha kadar devam etmek üzere Türk Hava Kurumu menfaatli - ne Üsküdar Kızkulesi parkında fev - kalâde bir müsamere tertip edilmiş - tir. Müsamerede kurumun yüksek a - dı ve şerefine ücret almamak sureti - le Bay Münir Nureddin saz heyeti ar - kadaşlarıyla birlikte iki seans kon - ser vermek üzere vazife almışlar -

Alıcı el sinema makinesi alınacak

C. H. P. Genel Sekreterliğinden :

- 1 — Bir adet normal 35 mm film üzerine çeken el sinema alıcı makinesi teferrüatle birlikte açık eksiltme suretile münakasaya konulmuştur.
- 2 — İhalesi 8 eylül 938 persemba günü saat on beşte Ankarada C. H. P. genel sekreterliğinde yapılacaktır.
- 3 — Evsaf ve şartnamesi bedelsiz olarak Ankarada C. H. P. genel sekre - terliğinden ve İstanbulda C. H. P. başkanlığından alınır.
- 4 — Taliplerin muvakkat teminat olarak maktuan 200 lira ve 2490 numa - ralı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesâikle mezkûr gün ve saatte C. H. P. genel sekreterliği muhasebesine müracaatları (3326) (5762)

Nafia Vekâletinden:

10 Teşrinievvel 938 pazartesi günü saat 11 de Ankarada Nafia Vekâleti bi - nasında malzeme eksiltme komisyonu odasında ceman 1500 lira muhammen bedelli Haydarpaşada sıf supalan teslim şartile 10000 adet telgraf fincan - nın açık eksiltmesi yapılacaktır.

Muvakkat teminatı 112-50 liradır.

Eksiltme şartnamesi ve teferruatı Ankarada Nafia Vekâleti malzeme mü - dürliğünden parasız olarak alınabilir.

İsteklilerin muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesikalarla birlik - te aynı gün saat 11 de komisyonda hazır bulunmaları lâzımdır. 3218 (5675)

Yugoslavya mektubu

(Baş tarafı 6 incede)

sonra getirilen nargileyi alarak haki - ki bir bey gibi içiyordu. Fakat bu uy - durulmuş "keyif", pek uzun sürmedi. Ömer ağa, gene ellerini yıptı. Hemen bir sofra kurdular. Odaya üzerinde sahanlar dolu büyük bir tepsi getirdi - ler. Sonra bir kız elinde ibrik ve le - ğenle geldi, beyin ellerini yıkamasına yardım etti.

Bey kahvealtısını etmeğe başladı. Seyyahlar hayret içinde idiler ve şark güzelliğine meftun olarak nerede ise bayılacaklardı. İş bununla kalmadı:

Ömer ağa, onların hayretlerini gö - rüyor ve onlara aman dedirtmiyordu. Sofrayı kaldırırlarken Ömer ağa:

— Bey biraz istirahat etmek istiyor, diyor.

Gene el çırpıyor. Kız giriyor, oda - daki yüküğü açıyor, döşek, yorgan ve yastık çıkarıyor.

Bakın hele! Bizim uydurma bey de yatağa uzanmadı mı?

Bu son hareketle beyin hayatı bi - tiyordu. Ömer ağa, kütüphaneye gidi - yor, bize oradaki kitaplar hakkında malûmat veriyordu:

— İşte, burası kütüphane. Bu kü - tüphane en nadir şark eserlerini ihtı - va etmektedir. İçinde tıbbî, felekiya - ta, tarihe ve riyaziyye ait eserler var - dır.

"İşte, buyurun, bakınız!

Derken, Ömer ağa, bize, beş yüz sene evvelki bir tıp kitabı gösteriyor. Yapraklarını çeviriyor; bize insan vü - cudunun parçalarının resimlerini gös - teriyordu. Bir kitap daha gösterdi, son - ra eczahaneyi işaret ederek oradaki muhtelif otların faydalarından bahset - ti.

Nihayet, Ömer ağa, konağın hama - mını açıyor, içeri giriyor ve sanki yı - kanyormuş gibi, tasla bir takım hare - ketler yapıyor.

Bu sahne, oynadığı rolün son sahne - siydi, zira bu bey rolünün yakında sonra ereceğine kendisi de çok mem - nun görünüyordu. Yalnız bahşişi top - lamak, resimleri satmak işi kalmıştı. Yoksa uydurma sona ermiş bulunuyor - du.

Taraçaya çıkıyoruz. Buradan da ğ - ların ve mavi Trebinye ırmağının çok güzel bir manzarası görülür.

Seyyahlar, güzel manzaradan ve çok ciddiye aldıkları Ömer ağanın ko - medyasından afallamış gibi. Ben de çok memnun oldum. Zira, Ömer ağa - nın gayet mahir ve zeki bir adam ol - duğunu gördüm. İhtiyarlık günlerinde para kazanmak hevesile artist o - lan bu adamın becerikliliğine hayran oldum.

E. B.

dır.

Müsamerenin caz, incesaz, alaf - ranga piyano konseri, revü, milli memleket havaları konseri, gibi bir - çok eğlencelerden maada memleke - timizin tanınmış yüksek bir sanat - kâr ve kumpanyası tarafından da temsil verilecektir.

Askerlik bahisleri

(Baş tarafı 5 incede)

tır. Fakat böyle bir dretnota ya - kınlaşacak tayyarenin akıbeti çok tehlikelidir. Çünkü yeni dritnotla - rın üzerlerine yerleştirilen tayyare dafi topları çok uzaklara ve en son süratle endaat edebilen müthiş tehlikelidir. çünkü yeni dretnota - larının bundan her vakit kurtulabil - mesi hayli güçtür.

İNGİLİZLER HARP FABRİKALARINI NAKLEDİYOR.

Denizlerdeki harp hazırlıkları de - vam ederken, diğer taraftan bütün devletler karadaki hazırlıklara da çok büyük ehemmiyet veriyor. Hayli zamandanberi İngilizler Taymis neh - ri sahilleriyle, Londra civarındaki silâh, cephan ve top fabrikalarının tayyarelerin zor bombalayabileceği mntakalara nakli hususunda muna - kaşalar yapıyor. Birçok mütehas - sıslar Alman tayyarelerinin tehdidi altında addettikleri bu fabrikaların başka yerlere naklini ısrarla iste - yor. Alman zeplinlerinin bir harp vukuunda bu fabrikaları birkaç gün içinde imha edebileceğini iddia e - denler de çoktur. Bu münakaşalara ciddi bazı gazeteler de karışmıştır. Fikirlerin toplandığı nokta, fabri - kaların yerli yerinde bırakılarak yalnız şarapnel, bomba, ve torpil kovanlarının bu fabrikalarda yapı - lmasını, fakat içelerinin uzak mnt - takalardaki fabrikalarda doidurul - masıdır. Maamafih, bu fikir ka - bul edilmekle beraber mevcut fabri - kaların kâfi olmadığı ve İngiltere - nin yeni silâhlama programı için mevcut dört misli derecesinde ye - ni fabrikalar inşası icap edeceği de anlaşılmıştır. Bunun üzerine İngil - tere dahilinde daha dört mntakada yeni fabrikalar inşası kararı veril - miştir. Bunlardan biri (Gal) in Bridjen mntakasında, ikincisi gar - bl İngilterenin Streford mntakası - na, üçüncüsü Sultandiyennin İrvin mntakasında, dördüncüsü de Lan - kasirin Çorley mntakasında olacakt - ır. Bu dört fabrikanın en büyüğü Çorleydekidir.

Milyonlar sarfedilerek 360 hektar arazi üzerine dünyanın en büyük sil - lâh fabrikalarından biri kurulacak - tır.

HAVA HAZIRLIKLARI

Dünya yüzündeki çeşit, çeşit re - jimlerle idare olunan bütün devlet - lerin havadan gelecek tehlikeye karşı çok titiz davrandıkları malûm - dur. Çünkü, tayyare denilen yeni harp silâhı şimdiye kadarki harp sistemlerini temelden sarsmıştır. Cephe arkası halkmış gibidir. Şim - diye kadarki harplerde orduların kurdukları cephelerle düşman hücu - muna karşılamak mümkün olabili - yordu. Tayyare, bu cepheyi tehdit altına almış bulunuyor.

Tayyareler düşman memleketle - rin en uzak köşelerine kadar gide - rek en mühim askeri noktaları ya - kıp yıkabilecek derecede tekemmül etmiştir.

Seferberlik ilânı ve harbin başlı - yacağı ilk günlerde tayyarelerin ya - pacağı tesir ve tahribatı tahmin e - debilmek bile güçtür. Binaenaleyh cephe ortadan kalkınca, çarpışan ta - rafların bütün toprakları boğuşma yeri olacaktır. Bu itibarla, harple - re hazırlanan devletler sivil halkı tayyare bombalarından korunma ça - ralarına alıştırmak manevî kuvvetin muhafazası ve cephe de dövşenlerin geride bırakacağı allelerinin daimî bir tehdit altında bulunmadığını telkin etmek maksadiyle kurslar açmış, teknik ve kimya korunma â - letleriyle ülfet peyda etmek üzere propagandalar yapmağa coktan baş - lamıştır. Bu propagandalarla öğre - tilen bilgi: Cesaret, disiplin, sükû - net ve tehlikeli anlarda manevî kuv - vetin muhafazasından ibarettir. Mat buatın bu husustaki rolü çok büyük - tür ve bütün milletlerin gazeteleri üzerlerine terettüp eden bu mühim vazifeyi görmeğe başlamıştır.

Yeni Neşriyat

Mühim bir kanun şerhi

İstanbul defterdarlığı irat ve ser - vet vergileri müdürü kıymetli maliye cilerimizden Mümtaz Tarhan Maliye Vekâleti Kanunlar Müdürlüğünde bu - lunduğu sırada topladığı notlardan istifade ederek (Arttırma, eksiltme v - ihale kanunu gerh ve izahları) adıyla faydalı bir eser vücade getirmiştir.

Kitapta arttırma eksiltme kanununu - dan başka buna dair nizamname, ta - limatname ve tatbikatta görülen te - reddütleri izale için Maliye Vekâleti - ce malmemurlarına gerek tamimle - gerek mevzîl olarak verilmiş emirler Divanı Muhasebat ve Devlet şûrası k - rarları ile alakadar sair bütün hüküm - ler kaydedilmiştir.

Hükümlerin tasnif ve tahlil bakı - mından orijinal bir mahiyette ola - bu eser bu kanun ile alakalı işler v - meseleler üzerinde olan herkese bü - yük bir kolaylık temin ediyor. Takdi - ederiz.

Kazanç Vergisi

Maliye Vekâleti Varidat Umur - Müdürü Muavini Bay Nihat Alin U - ğluncü, (Kazanç vergisi ve tatbikatı) adı ile büyük bir kitap neşretmiştir. Kazanç vergisi veren veya bu vergi - nin temekkün, tahsiline veya buna al - davaları takip ve hüküm ile alâkalı herkes, itiraf ederiz ki, şimdiye ka - dar bu derece mükemmel bir tasnif i - le etraflı bir izahat mahrum bulu - nuyordu.

Bay Nihat Alinin eseri, ihtiva et - tiği tahlilî fihristler ve cetvellerle a - ramayı kolaylaştırmış olduğu ve hu - susile geçen 15 temmuza, Meclish - geçen devresi kapanıncaya kadar çık - mış bütün kanunlarla bunlara istina - den yapılmış olan en son resmî izah - lar ve maddeler üzerine ileriye sü - rülen bütün şahsî düşünceler burada toplanılmış bulunduğu için bu kitap şimdiye kadar yapılan bütün nesri - yatın yerini tutabilecek bir değer almış - tir. Eserin genç ve değerli müellifini tebrik ve takdir ederek kitabı okuyu - cularımızın istifadesine arzederiz.

Bir suçlu mahkûm oldu

İstanbul belediyesi tahsilatı bulun - duğu sıralarda tahsil ettiği 1624 lira - nın 1569 lirasını makbuzlarını dip ko - çanlarını tahrif ederek ihtilâs eden Nadinin ağır ceza mahkemesinde ku - ruşması dün bitirilmiştir.

Nadinin, suçu tahrifat yaparak dai - rei aidesini hile ile iftâl mahiyetin - de görülmüş, ve beş sene müddetle hapse ve 3 sene de memuriyetten mah - rumiyete mahkûm edilmiştir.

Ancak suğun tekrerriri ve devamı sebebi şiddet addedilerek hapis ceza - sı beş sene on aya çıkarılmış, memu - riyetten mahrumiyet de üç sene altı ay takdir edilmiştir.

Suçlu tahsilatı, ayrıca ihtilâs ettiği 1569 lirayı tazmin edecek, 1569 lira - da ağır para cezası ödeyecektir.

Esnaf hastahanesi

İstanbul Esnaf hastanesi 30 ağus - tos günü merasimle açılacaktır. Has - tanenin bütün hazırlıkları tamamlan - mıştır.

BORSA

Ankara 24 - 8-938

Hizalarında yıldız işaretli olanlar, üze - rinde muamele görülenlerdir. Rakam - lar saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır.

ÇEKLER

• Londra	61½	• Prağ	4 8425
• Newyork	125 88	• Madrid	6 14
• Paris	8 4425	• Varşova	23 845
• Milâno	6 66225	• Budapeşt	23 7075
• Cenevre	28 83	• Bükreş	25 06
• Amsterdam	3 84	• Belgrad	0 9175
• Berlin	50 41	• Yokoham	2 855
• Brüksel	21 2250	• Stokholm	87 845
• Atina	1 1225	• Moskova	31 655
• Sofya	1 515	• Viyana	23 785

İstikrazlar

• 1933 T. Bor I	96 75	• Ergani İstik.	
• " " " II		• S. Erzurum	
• " " " III		• S. Erzurum	

KURUNA
Abune olunuz
ve edininiz

İst'klâl Lisesi Direktörlüğünden :

- 1 — İlk, orta ve lise kısımlarına yatılı ve yatısız; kız ve erkek talebe kaydına başlanmıştır.
  - 2 — Bu yıl yeniden az talebe alınacağından mektebe girmek isteyenler bir an evvel müracaat etmelidirler.
  - 3 — Eski talebe eylülün onuncu gününe kadar gerek mektupla, gerek mektebe başvurarak kaydını yenilemelidir. Eski talebenin eylülün onundan sonra yapacakları müracaat kabul edilmeyecektir.
  - 4 — Sekizinci ve on birinci sınıfların bütünleme ve engel sınavları eylülün birinde, diğer sınıfların eylülün yedisinde başlayacaktır.
  - 5 — İsteyenler mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.
- ADRES: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası. Telefon: 22534

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 20 / 8 / 1938 vaziyeti

AKTİF		Lira	PASİF		Lira
Kasa:	24.133.143.50		Sermaye	15.000.000.00	
Altın safi kilogram 17 157 8.0	14.359.846.00	30.894.351.00	İhtiyat akçesi:		
Banknot	1.401.361.41		Adi ve fevkalade	2.712.234.11	8.712.234.11
Ufaklık			Husur	6.000.000.00	
Dahildeki Muhabirler :	364.690.21	364.690.21			
Türk Lirası :					
Haricteki muhabirler:					
Altın safi kilogram 9 054 614	12.736.038.33				
Altına tahvil kabul serbest dövizler.	22.963.20				
Diger dövizler ve borçlu kliring bakiyeleri	10.303.797.80	28.062.799.42			
Hazine tahvilleri:					
Deruhte edilen evrak naktiye kağıtları	158.748.563.00				
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevlikan Hazine tarafından vaki tediyat.	15.057.949.00	143.690.614.00			
Senedat özdans:	3.700.000.00				
Hazine bonoları	57.048.020.27	61.048.020.27			
Ticari senetler					
Esham ve tahvilat özdans:					
Deruhte edilen evrak naktiye tahvilat (ticari) kıymetle	39.366.208.48				
Serbest esham ve tahvilat	6.904.881.36	46.271.089.84			
Avansları:					
Hazineye kısa vadeli avans:	4.191.500.00				
Altın ve döviz üzerine	64.580.16	13.485.293.67			
Tahvilat üzerine	9.229.213.51	4.500.000.00			
Hesabdarlar		12.857.437.20			
Muhtelif		345.774.295.61			

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 Altın üzerine avans % 3

İstanbul Belediyesi İlanları

Orta mektep ve lise tahsili görmüş ve askerlik vazifesini ikmal etmiş olanlardan itfaiye amir muavinliğine talip olanlar varsa yakında açılacak itfaiye kursuna iştirak ettirmek ve geraiti anlamak için şimdiden itfaiye müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (B) (5722)

Bakırköyüne tâbi Osmaniye karyesinde başı boş olarak bulunan bir adet merkep yavrusunun mahallince yapılan araştırmaya rağmen sahibi bulunamamıştır.

1 Eylül 938 gününe kadar mezkûr yavruyu Bakırköy temizlik işleri müdürlüğünden sahibi her kim ise almadığı takdirde satılacağı ilân olunur. (B) (5755)

	Miktarı	Muhammen bedeli	İlk teminatı
Ecza	Kalem	161	1750
Dış alâti	Kalem	17	55.85
Cerrahi alâti	Kalem	5	16.80
			4.19
			1.26

Düşkünler evi için yukarıda miktarile ilk teminat akçaları gösterilen ecza ve alâti ayrı ayrı açık eksiltme ile alınacaktır. Şartnamesi levazım müdür. lüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve hizaların da gösterilen miktarda ilk teminat makbuz veya mektubile birlikte 9-9-938 cuma günü saat 11 de daimi encümende bulunmalıdır. (5788)

Nafia Vekâletinden:

1 — Mütahhitlik vesikası hakkında 1-7-937 tarih ve 3645 sayılı resmî gazete ile neşrolunan talimatname ile bu talimatnameye göre Nafia Vekâletince verilmekte olan daimî ve muvakkat (mütahhitlik vesikası) usulü ilga edilmiştir.

Binaenaleyh şimdiye kadar verilmiş olan bütün mütahhitlik vesikaları ile bu vesika usulünün istinat eylediği talimatnamenin hükmü kalmamıştır.

2 — Halen ilân edilmiş bulunan eksiltmeler 1 eylül 938 tarihine kadar mütahhitlik vesikası hakkında cari usule göre intağ edilecek ve 1 eylül 938 tarihinden sonraya ilân edilmiş olan eksiltmeler için buna göre tashihat yapılacaktır.

3 — Bundan sonra eksiltmelere girecek taliplerden aranacak evrak ve vesaik eksiltme şartnamelerine derg ve usulen ilân edilecektir. (3156) (5682)

Inhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 takım yeni rakı klisesi	25 Cl. lik 3 renkli	50X70 eb'adında
1 " iyi " "	25 " 3 " "	50X70 " "
1 " " " "	50 " 3 " "	50X70 " "
- I — Şartnamesi mucibince yaptırılacak yukarıda yazılı 3 takım prinç klise açık eksiltmeye konulmuştur.
- II — Muhammen bedeli beher takımı 210 lira hesabı ile 630 lira ve muvakkat teminatı 47.25 liradır.
- III — Eksiltme 5-IX-938 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 13 de Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesinde ki Alım Komisyonunda yapılacaktır.
- IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözlü geçen şubeden alınabilir.
- V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme parasile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (5653)

- I — İdaremizin kutu fabrikasındaki memur, müstahdem ve işçilere şartnamesi mucibince yemek hazırlayıp satmak işi pazarlık usulile eksiltmeye konulmuştur.
- II — Eksiltme 31-8-938 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 11 de Kabataşta levazım ve mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
- III — Şartnameler parasız olarak her gün sözlü geçen şubeden alınabilir.
- IV — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paraları ile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (5473)

- I — Şartname ve keşfi mucibince yaptırılacak Maltepe enstitü motör binası tavanının kapatılması duş ve elektrik tesisatı işi pazarlık usulile eksiltmeye konulmuştur.
- II — Keşif bedeli 566.83 lira ve muvakkat teminat 42.51 liradır.
- III — Eksiltme 31-8-938 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 13 te Kabataşta levazım ve mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
- IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözlü geçen şubeden alınabilir.
- V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paraları ile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (5475)

- I — İdaremizin kutu fabrikası için şartnamesi mucibince 300 kiloluk 1 adet ve 500 kiloluk 1 adet ki ceman 2 adet baskül pazarlık usulile satın alınacaktır.
- II — Pazarlık 12-9-938 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 10.15 te Kabataşta levazım ve mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
- III — Şartnameler parasız olarak her gün sözlü geçen şubeden alınabilir.
- IV — Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin fiyatsız teklif ve kataloglarını münakaşa gününden bir hafta evveline kadar Tütün fabrikaları şubesine vermeleri lâzımdır.
- V — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paraları ile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (5589)

- I — İdaremizin Çamaltı tuzlası ihtiyacı için cins ve miktarı listesinde yazılı 80 kalem eczayı tıbbiye açık eksiltme usulile satın alınacaktır.
- II — Muhammen bedeli 758 lira ve muvakkat teminatı 56.85 liradır.
- III — Eksiltme 27-VIII-938 tarihine rastlayan cumartesi günü saat 10 da Kabataşta levazım ve mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
- IV — Listeler parasız olarak her gün sözlü geçen şubelerden alınabilir.
- V — İsteklileri eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paraları ile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (5356)

- I — Şartname ve nümunesi mucibince satın alınacak 57 x 82 Cm. ebadında 40 ton zivana kâğıdı açık eksiltme usulile satın alınacaktır.
- II — Heyeti umumiyesinin muhammen bedeli 800 lira ve muvakkat teminatı 60 liradır.
- III — Eksiltme 9-9-938 tarihine rastlayan cuma günü saat 13 te Kabataşta levazım ve mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
- IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözlü geçen şubeden alınabilir.
- V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paraları ile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (5785)

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	Muvakkat teminatı	Eksiltme me saati
		Beheri Tutarı		
		L.K. L. K.	L. K.	
Motorin	6000 Kilo	7 —	420 —	
Makineyağ	250 Kilo	16 —	40 —	34.50 11.15
			460	

- 40 lık çivi 2000 Kilo 15.05 301 — 22.57 13.—
- I — 23-8-938 tarihinde şartnameleri mucibince satın alınacağı ilân edilen 6250 kilo yağlama yağı istekli çıkmadığından ve 2000 kilo çivi için elde edilen fiyat lâyük hadde görülmediğinden ihale edilmediği cihetle açık eksiltme 10 gün temdit edilmiştir.
- II — Muhammen bedelleri ile muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.
- III — Eksiltme 2-9-938 tarihine rastlayan cuma günü yukarıda yazılı saatlerde levazım ve mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
- IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözlü geçen şubeden alınabilir.
- V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde yukarıda adı yazılı alım komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (5783)

Devlet Basımvei Direktörlüğünden :

Tipo usulile basılacak 68 x 100 1/16 kıtasında 10 formalık bir kitabın 100.000 baskı üzerinden basım ve cilt işi açık eksiltmeye konulmuştur. Kitabın kâğıt ve cilt malzemesi Basımvein ce temin olunacaktır.

Eksiltme ve ihale 29-8-1938 pazartesi günü saat 10 da Devlet Basım. evi direktörlüğünde yapılacaktır. Muhammen bedeli (5886) liranın muvakkat teminat miktarı da bu bedelin yüzde 7,5 nisbetinde olup usulü dairesinde isteklilerin eksiltme zamanından bir saat evvel bu teminatları Devlet Basımveine vizesine yatırmış olmaları lâzımdır.

Eksiltmeye iştirak edeceklerin bu işi yapabilmek için lâzım gelen teknik ehliyeti haiz bulunduklarına dair mahallî Ticaret odasından alınmış bir mektup getirmeleri ve eksiltmeye konulan kitap neviden bir kitabı muvaffakiyetle basmış olduklarını isbat eden belge ve işleri de göstermeleri lâzımdır.

Genel şartname Devlet Basımvei direktörlüğünden parasız olarak verilir. (5398)

Z A Y I
İstanbulda Mektebi Mülkiye İdadisi Mercan kısmından üç yüz on sekizde aldığım şahadetnameyi kaybettiğimden icabı ıera olunmak üzere keyfiyet ilân olunur.
Mehmet Cemil 522. (26541)

SATILIK HAN
Asmaaltında 58 numaralı Lâzhane acele satılıktır. Fazla tafsilât için İst. Ankara caddesinde 105 numarada İlan Bürosuna müracaat...

Bakırköy İcra Dairesinden:
Bir borçtan dolayı mahcup olup satışına karar verilen piyano, oda takımı ve büfe ve sairinin 2 - 9 - 938 cuma günü saat 12 - 14 de kadar Bakırköyünde Bağlar İncirli caddesinde 27 No. köşkte satılacağından talip olanların mezkûr tarih gün ve saatte mahallinde hazır bulunacak me-murine müracaatları ilân olunur. (26546)

TAKSİM B. BAHCESİ
BTB
TAKSİM BAHCESİ
28 Ağustos tarihine kadar Filipidisin Yunan opereti oynayacaktır. Bu gece Filipidisin gala gecesidir.

Alemdar Sineması
İKİ FİLM
Tarzan kaçıyor
Rövü

BUGÜN KALKACAK VAPURLAR

Saat	Vapurun adı	Gittiği yol
12	Aksu	Karadeniz
9.30	Kocaali	İzmit
16.30	Sus	Mudanya
11	İzmir	İzmir
	GELECEK VAPURLAR	
11.15	Sus	Mudanya

VENÜS ÇAM KOLONYASI

Ciğerleri zayıf ve sinirleri bozuk olanların kalbine ferahlık verir ve Gönülünü açar. ADA Çamlarının lâtif ve sihhî kokuları **VENÜS** Çam Kolonyasında mevcuttur

Deposu: **NUREDDİN EVLİYAZADE** İstanbul

Yeni

EV DOKTORU

Aylık EV DOKTORU bütün hazırlıklarını tamamladı. Bu nefis aile mecmuası şimdiye kadar görülmemiş bir nefasette çıkacak ve mü. kemmel fotoğrafları ile süslü faydalı yazıları bütün okuyucularını teshir edecektir.

EV DOKTORU'nun

İlk sayısını elinize aldığınız zaman sihhî mevzuların bu derece cazip şekilde takdim edilmiş olmasına siz de hayret edecek ve bu mecmuaya tamamen bağlanacaksınız. EV DOKTORU bütün güzelliğine, bol ve cazip fotoğraflarına rağmen yalnız (10) kuruşa satılacaktır.

EV DOKTORU (Yedigün) neşriyatındadır Baylınize şimdiden sipariş ediniz

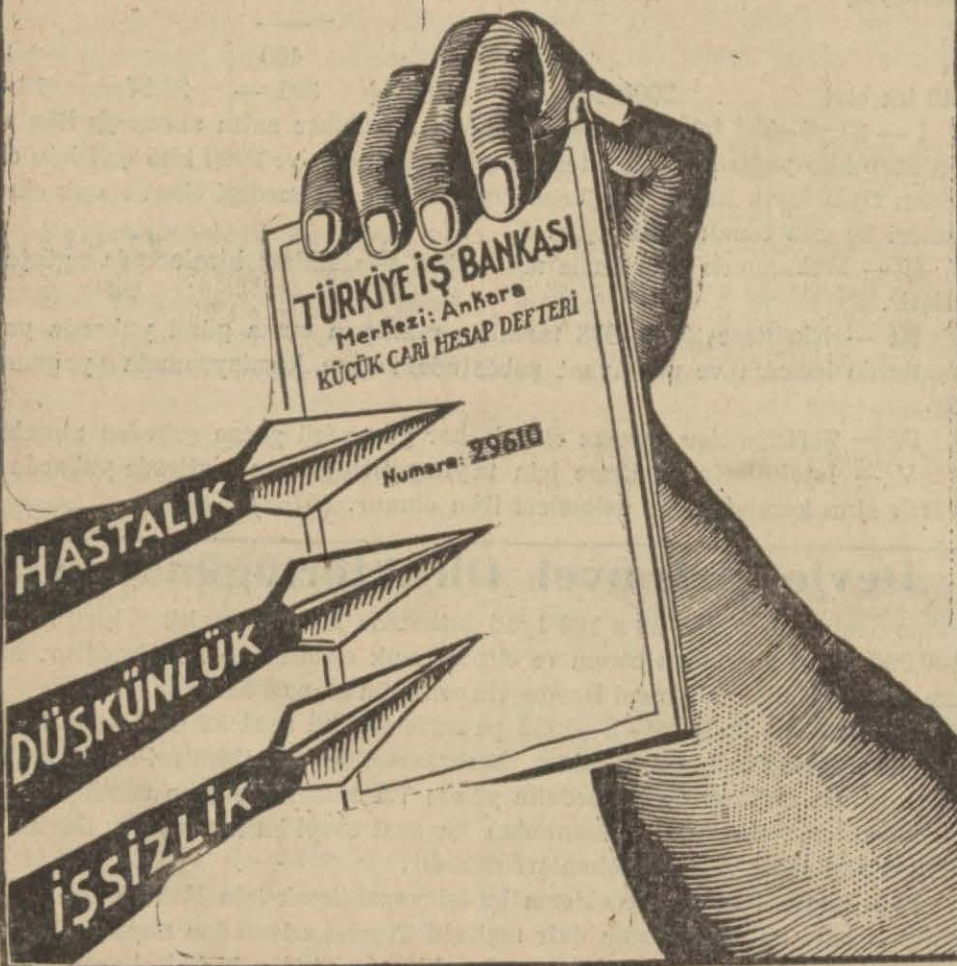
FIATİ
10
Kuruş

Teknik Okulu Müdürlüğünden:

Mühendis ve Fen memuru kısımlarının (Yol, demiryol, su işleri, yapı işleri) ve makine şubelerine talebe kaydine 1 Eylül 1938 de başlanarak 30 Eylül 1938 akşamı nihayet verilecektir. Kaydolunmak isteyenlerin bu müddet zarfında salı ve cumartesinden maada her gün saat 9 dan 12 ye kadar Yıldızdaki okula müracaatları. Kayıt ve ka bul şartları okuldan alınabilir. Veya talep üzerine gönderilir. (5693)

TALİHSİZLİKLERE KARŞI ÇELİK SİPER

Uykusuzluklarda
Umumî bir rağbet
kazanmış olan:

NERVİN

tatlı bir uyku
temin eder

Sinir ağrıları, âsabi, öksürükler, baş dönmesi, baygınlık, çarpıntı ve sinirden ileri gelen bütün rahatsızlıkları **EYİ EDER**

Ne nebati ne kimyevi zehirli hiç bir madde yoktur

Havadar, konforlu, ucuz, hususî hastahane

Şişli cerrahi kliniği sahibi ve operatörü

Birinci sınıf **CAFER** Paristen Mezun operatör **TAYYAR**

İmumî, cerrahi, dimağ, sinir ve estetik (gençleştirme) cerrahisi ve kadın, doğum mütehassısı.

Ameliyathane masrafı alınmaz. Doktor hastalarına yüzde 30 tenzilat. Şişli meydanı No. 201, Telef:35.261

Fatih Sulh Birinci Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğundan:

Samih, Piraye, Resmi Kemal, Feride, Sadık'ın şayan mutasarrıf oldukları Süleymaniyede Şifabane sokak eski yeni 5, 619 ada 15 parsel bin beş yüz yetmiş üç buçuk metre murabbaı sahasında ve bir tarafı Metrese sokağı diğer tarafı Darüşşifa caddesi ve diğer iki tarafı muhtelif numaralarla mahdut olan evler ve 2360 liralı kıymetinde bulunan ve tamamı altı bin liraya Kırkır oğlu Boğos'a vefatı mefrug bulunan hali arsa izalei şuyu zımında açık artırma suretiyle atideki şartlar dahilinde 9 Eylül 1938 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 den 16 ya kadar mahkeme başkâtibinin odasında satılacaktır ve bedeli vefa temin edildiği surette ihalesi yapılacaktır. Şayet bu bedel bulunmazsa 14 İkteşrin 1938 tarihine müsadif cuma günü aynı saatte ve aynı mahalde arttırma yapılarak gene aynı suretle bedeli vefa temin edilirse ihale yapılacaktır.

1 — İşbu gayri menkul üzerinde müseccel ve gayri müseccel hak sahiplerinin tarihi ilândan itibaren 20 gün zarfında müracaatla haklarını tesbit ettirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde gayri müseccel hak sahipleri paylaşmadan hariç kılınlar.

2 — Arttırma peşin para iledir. Bedeli ihaleyi müşteri miadında vermezse ihale feshedilerek gayri menkul yeniden arttırılmaya çıkarılır ve en çok verene ihale edilerek her iki ihale arasındaki fark ve zarar bilâbülküm müşteriden alınır.

3 — İhale tarihine kadar olan vergi ve sair borçlar hissedarlara ve % iki buçuk dellâliye ile 20 senelik evkaf taviz bedeli müşteriye aittir.

4 — Arttırmaya iştirak edecekler % yedi buçuk nisbetinde pey akçesi vermeye mecburdurlar.

5 — Şartname herkesin görebileceği surette açıktır. Fazla malûmat almak isteyenler satış 103 numara ile memuriyetini.

Sihirli Göz

Pudra renklerinde
inkilâp yaptı

Bu yeni ve
sihrâmiz
renkleri
tecrûbe ediniz.

On kadın da dokuz tenlerine uymayan bir renkte pudra kullanırlar ve yüzleri sunî "makyaj görmüş", bir şekil aldıkları gibi yaşlarından fazla ihtiyarlanmış görünürler. Yeni icat edilen şayanı hayret "Chromosome", makinesi, pudra renklerinde bir inkilâp yaptığı gibi sihirli bir göz, mevcudiyetinden bile şüphe edeceğiniz nisbette pudra renkleri arasındaki ahenği ifşa etmiştir, ki, bu, Tokalon müessesesi kimyagerlerine bir çok tabii renkleri esaslı bir tarzda mezcetmek imkânını vermiştir. Artık yüzünüzde plâkalar halinde yapışan adl pudralara nihayet veriniz ve bugün-

Artık sizi yaşınızdan fazla ihtiyarlanmış gösteren ve yüzünüzde "Plâkalar", halinde yapışan adl pudraları bırakınız ve bir güzellik mütehasssının dediklerini okuyunuz:

den Tokalon pudrasını sihrâmiz renklerini tecrûbe ediniz. Yüzünüzün bir tarafına bir renk ve diğer tarafına da başka renk bir pudra sürünüz ve cildinize hangisi daha uygun geldiğini görünüz. Bu yeni pudrayı kullanarak cazip, sehhar ve adeta tabii bir güzellik temin ediniz.

BAYANLARIN nazarı dikkatine:

Satın aldığınız Tokalon kremi vazolarının büyük bir kıymeti vardır. Onları bayinize iade ettiğinizde beheri için 5 kuruş alacak, aynı zamanda kıymetli mükâfatları bulunan Tokalon müsabakasına iştirak hakkını veren bir bilet takdim edecektir.

Dördüncü İstanbul Festivali Tanasa Revüsü

Her akşamsaat 10 da
Tepebaşı bahçesinde temsilleri ne devam ediliyor.
Fiyatlar: 50 - 100 - 150 kuruştur.
Konsomasyon mecburî değildir.

İstanbul, Bursa, İzmir, Adana Ziraat Mekteplerine talebe alınacak

11 Eylülde açılacak olan bu mekteplerden birine girmek isteyen orta mektep mezunlarının vilâyet veya mektep müdürlüklerine acele müracaatları ilân olunur. (3151) (5514)

DENİZ BANK

İstanbul Şubesi Müdürlüğünden

Bankamız merkezile Bankamıza bağlı müessesatta kullanılan yazı ve hesap makinelerinin muayyen zamanlarda temizlenmesi ve silinmesi bir müteahhide verilecektir. İstekliler tekliflerini en geç 5 - 9 - 1938 tarihine kadar Bankamız Materyel Dalresine vermeli, dirler.